

მეფე ლირი

ინგლისურიდან გადმოღებული ივ. მაჩაბლისა და ილ.ჭავჭავაძის მიერ

—

მოქმედება პირველი

სურათი 1

მდიდრულად მორთული ოთახი მეფე ლირის სასახლეში

შემოდინ კენტი, გლოსტერი და ედმუნდი

კენტი

მე მეგონა, რომ მეფეს ალბანიის მთავარი უფრო მეტად უყვარს, ვიდრე კორნვალი.

გლოსტერი

ყველას ეგრე გვეგონა, მაგრამ ეხლა, როცა მათ გაუნაწილა სამეფო, გამოჩნდა, რომ ერთი მეორეზედ მეტად არ მიაჩნია: მათს შორის სამეფო ისეთის სისწორით არის გაყოფილი, რომ ერთს წილს მეორეს ვერ დაამჯობინებს.

კენტი

ეს ყმაწვილი კაცი ტქვენი შვილი ხომ არ გახლავთ?

გლოსტერი

დიაღ, ბატონო, იგი ჩემის შრომითა და ღვაწლით გაჩენილია. მაგის ჩემს შვილად ხსენებაზედ ისე ხშირად წამოვწითლებულვარ, რომ ეხლა სიწითლეც აღარ მეკიდება.

კენტი

მე, ბატონო, თქვენი საუბარი არ მესმის.

გლოსტერი

ამ ყმაწვილკაცის დედას კი ძალიან კარგად ესმოდა... და დაუსხვილდა წელი კიდევ ისე, რომ ჩვეულებრივი სარტყელი აღარა ჰსწვდებოდა. ბოლოს ასეთი საქმეც დაემართა, რომ ჯერ ქმარი საწოლში არა ჰყოლოდა და სვილს კი აკვანში რწევა დაუწყო. ეხლა ხომ მიმიხვდით, რა ცოდვაცა მსდევს?

კენტი

თუ ცოდვას ამისთანა მშვენიერი ნაყოფი მოსდევს, მაშ კაცთა უცოდველობა აღარ უნდა იყოს სანატრელი.

გლოსტერი

მე, ჩემო ბატონო, კანონიერი ჩვილიცა მყავს, ამაზედ ცოტა უფროსია, მაგრამ ორივე ერთნაირად მიყვარს. მართალია, ამ თავლაფიანმა მაშინ გამოჰყო ქვეყანაზედ ურცხვად თავი, როცა არავინ ეპატიჟებოდა, მაგრამ მაინც და მაინც უნდა ვჰსთქვა, რომ ამისის დედა მშვენიერი რამ იყო... მაგის ჩასახვაში მე ბევრი სიამოვნება მიმიღია. ცოდვაც არის, რომ ეგ ცოდვის ჩვილობით დავიწუნო. - ედმუნდ! შენ ამ კეთილშობილ პირს არ იცნობ?

ედმუნდი

არა, ბატონო!

გლოსტერი

გრაფი კენტი ბრძანდება. დაიმახსოვრე, რომ ეგ ჩემი უკეთესი მეგობარია.

ედმუნდი

მიგულეთ მე, თქვენო ბრწყინვალეზავ, ყოველთვის მზად თქვენის სამსახურისათვის.

კენტი

მე ყოველთვის მეყვარებით და ვეცდები უკედ გაგიცნოთ.

ედმუნდი

მეც ვეცდები, რომ სიყვარულის ღირსი გავხდე.

გლოსტერი

ეგ ცხრა წელიწადი იყო სამზღვართ გარედ და ეხლაც იქით აპირობს წასვლას. - აგერ ჩვენი ხელმწიფეც მობრძანდება.

(საყვირის ხმა ისმის. შემოდინა ლირი, კორნავალი, ალბანი, გონერილა, რეგანა, კორდელია და მეფის ამალა).

ლირი

იახელ, გლოსტერ, ფრანგთა მეფეს და ბურგუნდთ მთავარს, ჰსთხოვე მობრძანდნენ!

გლოსტერი

ადვასრულებ ბრძანებას თქვენსას!
(გადის)

ლირი

ვიდრემდე მოვლენ, ჩვენს დაფარულს განზრახვას ვიტყვით.
მომართვით მე აქ სამეფოსი ჩვენისა რუკა. -
ისმინეთ ჩემი: მე სამეფოს სამ ნაწილად ვყოფ,
რათა ყოველი მასზე ზრუნვა, ფიქრი ნალველი
სიბერის ჟამსა ჩვენსა თავისა ჩვენ მოვაშოროთ
და კისრად დავსდვათ უფრო ჭაბუკს ძალის და ღონესა.
ჩვენ მოხუცნი, ტვირთახსნილი, ნელ-ნელა გოგვით
ვივლით, ვიდრემდე ქვეყნის ჟამთცვლა სიკვდილს შეგვყრიდეს.
შენ, სიყვარულო შვილო კორნვალ და შენც ალბანი,
არა კორნივალზედ ნაკლებ ჩვენგან შეთვისებულო!
გიცხადებთ მე დღეს უცვალელებს ჩემს მტკიცე ნებას
მასზედ, რაზომსა მზითევსაცა მე ჩემთ ქალთ ვაძლევ,
რომ მით მოგისპოთ მომავალში შუღლის მიზეზნი.
საფრანქეთისა ხელმწიფე და ბურგუნდთ მთავარი
ჩვენის უმცროსის ქალის თხოვად ჩვენად მოსულნი,
დიდნი რაყიფნი ურთიერთის და მოცილენი
ჩვენს სასახლეში ბედს უცდიან დიდი ხანია,-
დღეს მიიღებენ იგნიცა ჩვენგან პასუხს.
ასულნო ჩემნო! იცოდეთ, რომ დღეს ავიხადეთ
სუფევა ჩვენი, გამგებლობა, ჩვენი უფლება,-
და აწ მითხარით,- რომლის თქვენგანს მიტად ვუყვარვართ,
რომ სიყვარულის კვალობაზედ მეც განგიწილოთ
დიდება ჩვენი და მოგიწყოფთ ზომა-ზომაზედ.
შენ, გონერილავ, უფროსი ხარ და შენ დაიწყე.

გონერილა

ბატონო ჩენი! მე მოყვარხართ ესდენ ძლიერად,
რომ კაცთა ენას არა ძალუმს გამოთქმა მისი.
თქვენ ჩემთვის მეტ-ხართ, ვიდრე თვალთა ჩენთა ნათელი,
ვიდრე სანყარო, ჟამი სივრცე, თავისუფლება.
თქვენ ჩემთვის მეტ-ხართ ყველას მასზედ, რაც კი კაცთათვის
ღირებულოა, ძვირფასი და სანატრელია,-
და არა ნაკლებ ძვირფასი ხართ იმ სიცოცხლეზედ,
რომელ სავსეა ნეტარებით, მშვენიერებით,
დადებულებით, დიდებით და სატკბოებითა!..

მე თქვენ მიყვარხართ, ჰე მაღალი ხელმწიფე ჩემი,
ისე რომ სხვა შვილს მამა თვისი არ ჰყვარებია!
მოზღვავებულა სიყვარული თქვენი ჩემს გულში
ესდენ, რომ ნიჭი მეტყველების უქმადა მრჩება
და ხმაც არ მომდევს აღმოქმენად სიტყვათა შენთა.

კორდელია

(თავის თავს ეუბნება)

მე რალა მშთება? მხოლოდ ის, რომ უნდა მიყვარადეს
და ბაგეთა ჩემთა ვერ აღმოსთქვან ეს სიყვარული...

ლირი

ამა მიჯნიდან აქამომდე სრულ მთა ა ბარი,
თავისის წყლითა, ტყითა, მინდვრით და საძოვრით
გვიბოძებია, და შენ გხადით დრეს მათ მფლობელად.
იყოსმცა იგი კუთვნილ შენი და ალბანისა
საშვილიშვილოდ. - აწ რას იტყვის ჩვენი ძვირფასი
მეორე ქალი რეგანაი, კორნელაის ცოლი?
რიგი შენია.

რეგანა

მე იმავე ნაკვეთისა ვარ,
რისაც და ჩემი, ფასი დამსდეთ მისდა კვალადა.
მხოლოდ კი ვიტყვი გულწრფელადა რომე ჩემს გულში
მისგან გამოთქმულს სიყვარულზედ უფრო მეტსა ვგრძნობ:
უთქვენოდ არ მწამს სიხარულნი ამა სოფლია,
არ მწამს ყველა ის, რაც კი გრძნობას განატკბილებდეს
და ცხოვრებისა ჩემის სვესა მე ვხედავ მხოლოდ
თქვენს სიყვარულში, დიდებულო ჩემო ხელმწიფევ!

კორდელია

(თავის ტავს ეუბნება)

ვაი სიტყვით ღარიბს კორდელიას!.. მაგრამ რა ვაი!
მე ვარ მდიდარი გულწრფელითა სიყვარულითა,
რომელიც სიტყვით კმაზულს გრძნობას გარდემატების.

ლირი

შენა და შენთა მემკვიდრეთა ჩვენ გიწყალობებთ
მესამედს ჩვენის მშვენიერის სამეფოისას.
ეს მესამედიც სიდიდით თუ შემკულობითა

გონერლიის წილად-ხდომილს არ შთამოშთება.
ეხლა შენ, ჩემო სიხარულო, უმცროსო შვილო,
არა უმცროსო სხვათა შორის მამის გულშია,
შენ, რომლის წინაც ბურგუნდიის და საფრანგეთის
გვირგვინოსნები ტრფიალებით თავსა იხრიან,
აბა რას იტყვის ისეთს, რომე შენსა დებზედა
დღეს უკეთესი წილი ჩემგან დაიმსახურო?

კორდელია

მე? არარასა.

ღირი

არარასა?

კორდელია

დიაღ, არარას.

ღირი

არარაისგან რ იქმნების არარაიცა!..
ჰსთქვი რამე მეთქი!

კორდელია

ვამე ბედკრულს ?!.. რა ვსთქვა? არ ძალუმძთ
ბაგეთა ჩემთა გული ჩემ ზე აღმობეჭდონ.
მე თქვენ მიყვარხართ ის, როგორც მე ეგ ვალად მდევს,
მასზედ არც მეტად, ხელმწიფეო, და არცა ნაკლებ.

ღირი

რას ამბობ, რასა, კორდელიავ, კილო შეჰსცვალე,
თუ რომ არ გინდა ბედსა შენსა გამოესალმო.

კორდელია

ჩემო ხელმწიფე! ეს სიცოცხლე მე თქვენგანა მაქვს,
თქვენ გაგიზრდივართ, გყვარებივართ მამაშვილურად, -
და ვალსა ამას გიხდით ისე, როგორც რიგია,
პატივისცემით, სიყვარულით და მორჩილებით.
თუ ჩემს დებს მხოლოდ თქვენ უყვარხართ, როგორც ამბობენ,

რად თხოვდებოდნენ, რად ირთავდნენ იგინი ქმრებსა?
თუ გავთხოვდები, ქმარი ჩემი უეჭველია
თანა წარიღებს ნახევარსა ჩემსა თქვენდამი
გულისტკივილს, სიყვარულსა, მოვალეობას.
მე რომ მარტო თქვენ მყვარებოდით, მხოლოდ მარტო თქვენ,
არ ოდეს ქმარსა ჩემს დებსავით არ შევირთავდი.

ღირი

მაშ რასაც ამბობ, სწორედ ამბობ, წრფელის გულითა?

კორდელია

სწორედ, ხელმწიფევ.

ღირი

ჰმ, ასე ნორჩი და ასე გულქვა!...

კორდელია

ასე ნორჩი და ასე გულწრფელი

ღირი

მაშ ეგრე იყოს!
მზითვად გეყოს შენ ამას იქით ეგ გულწრფელობა.
ვფიცავ მე ღვთიურს მზის შარავანდთ სხივოსნობასა,
ვფიცავ წყვდიადსა და ჰეკათის საიდუმლოებს,
სიკვდილ-სიცოცხლის მომვლინებელს სფერათა ბრუნვას,
რომ დრეის იქით აგვიყრია შენზედა გული.
განგდებულ იქმენ საუკუნოდ ჩემის გულიდგან!
ბარბაროზ სკეითი, ან თვისთ შვილთა ხორცის მჭამელი
იქმნეს ჩემ მიერ უფრო მეტად შეთვისტომებულ,
ვიდრე შენ, ჩემო უწინდელო, ყოფილო შვილო!

კენტო

მეფეო ჩემო...

ღირი

ჩუმად, კენტო! სუ! ნუ ჩასდგები
ვეშაპისა და მის რისხვის შუა! - მე ეგ მიყვარდა

ყველაზე მეტად, მსურდა ჩემნი ნაშთენნი დღენი
მაგისა შვილის აკვანზედა მე დამელია.

(კორდელიას)

წარვედ, მომშორდი, თავლით ნულარ დამენახვები!
საფლავისა ქვა ნეტა ისე გამიმსუბუქდეს,
როგორც ადვილად გულით ჩემით შენ განგარინე
ვინა ხართ, მანდა? გიბრძანებთ თქვენ აწ მოიწვიოთ
საფრანგეთისა ხელმწიფე და ბურგუნდით მთავარი
კორნვალ და ალბან, თქვენთა ცოლტა უხვსა მზითევსა
ეს წართმეული მესამედიც ზედ დაუმატეთ.
ამპარტავნობა, რომელიც მას გულწრფელობად სწამს,
ეყოსმცა მაგას მზითვად და მით იგი გათხოვდეს.
გარდმომიცია თქვენთვის ყველა უფლება ჩემი,
ყველა სიმართლე მეფეთანი, მეფეთ მთავრობა.
ხოლო ვიახლებთ ჩვენ ასს რაინდს, რომელთაც თქვენი
მე შემინახავთ თქვენის ხარჯით ღირსებისამებრ,
თვისა და თვის თავს საცხოვრებლად თვითოს გეწვევით.
მე ვიშთენ მხოლოდ მეფის სახელს, მეფის ღირსებას,
სხვა კი ყოველი: ქვეყნის მართვა, შემოსავალი
თქვენ მოგანიჭეთ, საყვარელნო სიძენო ჩემნო!
დასამტკიცებლად ყოველ ამის აჰა გვირგვინიც!..
(ამღევს გვირგვინსა)

კენტო

ჰოი მაღალო, დიდებულო, ჩემო ხელმწიფევ!
როგორც ხელმწიფეს მე ყოველთვის შენ თაყვანს გცემდი,
როგორც მამასა დაგხაროდი, თავს გევლებოდი,
როგორც მფლობელსა გმორჩილებდი ვით ერთგული ყმა,
გიხსენებდი ჩემს ლოცვებში ვით ჩემს მეოხეს...

ღირი

მოზიდულია მშვილდი, კენტო, უფროხილდი ისარს!

კენტო

მსტყორცნე ისარი! სჯობს განაპოს მან მკერდი ჩემი,
ვიდრე მლიქვნობამ ღრღნა დაუწყოს ჩემს სინიდისსა,
ვკადნიერდები, მაგრამ ეგე მე მომეტევოს
იქ, საცა მეფეს გზას უკვალავს უგუნერება.

ნეტა რას ჩადი, ბერო კაცო? ნუ თუ გგონია,
რომ იქ დადუმდეს ერთგულება, სადაც მეფის ძალი
პირფერობამ და მლიქვნელობამ დაიმორჩილა?
როდესაც მეფეს აერევა მის გზა და კვალი,
ყმის ერთგულება მაშინ უნდა იქ ლაღადებდეს.
უარჰყავ ჩენი განაჩენი და დამჯდარის ჭკუით
ეგ უსამართლო გულსწრაფობა უკუირიდე.
მე ჩემს თავს დავსდებ სასიკვდილოდ, თუ ამ უმცროსს ქალს
სხავზედა ნაკლებ შენ უყვარდე. მეფევ, მერწმუნე,
არ არის სრულად ის უგულო, ვოსოც წყნარი ხმა
ვერ აძლებს აღმოსთქვას თავისის გულის შემსჭვალულება.

ლირი

სუ! ხმა გაკმინდე, თუ გინდა, რომ სიცოცხლე შეგრჩეს!

კენტო

ჩემს სიცოცხლესა ჩაღად ეხადი ოდეს ჩემს მტერთან
მე ვიბრძვი ხოლმე, არ მალონებს მე მის დაკარგვა,
როდესაც შენი სიკეთე მე წინ მიმიძღვება

ლირი

ვა, გამეცალე, მომეფარე თვალთა ჩემთაგან!

კენტო

აღახვენ თვალნი!... ლირო, ლირო, მიმოიხედენ
და თვალთაგანა ნუ იშორებ შენს ერთგულ ყმასა.

ლირი

აპოლონს ვფიცავ...

კენტო

მეცა ვფიცავ იმავ აპოლონს,
რომე ამაოდ იხსენიებ შენ ღმერთთა შენთა.

ლირი (ხმაღზედ ხელს იწვდენს)

ჰოი, ორგულო!..

ალბანი და კორნეალი

ხელმწიფეო, გთხოვთ რომ დამშვიდდეთ.

კენტი

განგმირე აწ მე! მოჰკალ, მოჰკლ, შენ მკურნალი
და საზაროსა სენსა შენსა მიმეცი საზრდოდ.
უკუვ-უქციე, რაც წაართვი შენს უმცროსს ქალსა,
თვარემ ვიდრემდე მე, კენტს, პირში სული მიდგია,
ვიტყვი ყოველთვის, რომ დღეს შენ ჰქმენ უსამართლობა.

ღირი

ისმინე ჩემი,განდგომილო და მოლაღატევ!
მეუფებისა სახელითა შენ,ყმას გიბრძანებ:
მისთვის,რომ სცდილობ ალთქმა ჩვენი დაგვარღვევინო,
მით გვაქმნევინო ის,რაც ჩვენთვის უკადრისია;
მისთვის,რომ გასურს შენ სამარცხვინო ამპარტავნობით
ჩვენის ნების და განჩინების შუა ჩამოსდგე,
მით შეურაცხჰყო ხარისხი და დიდება ჩვენი,-
შენ აწ გინიშნავს სათნოება სუფევის ჩემის
ხუთ დღეს პაემნად,რომ მომზადდე განსაცდელთათვის,
მეექვსე კი განერინო ჩვენის ქვეყნიდგან.
თუ მეათე დღეს სახე შენი კვლავ აქ ვიხილეთ,
წამსვე რისხვამან ჩვენმან შენი სიცოცხლე მოსპოს.
გა!..ვფიცავ ზევსსა,არ გადიდოქვას ეს სიტყვა ჩვენი!

კენტი

მშვიდობით მეფევ!დღეს გვაჩვენე,შენსა ახლოს
თავისუფლება და სიმართლე ვერ ისადგურებს!
(კორდელიას)
მეფის ასულო,გულმართლობით აღმომეტყველო!
იყოსცმა ღმერთი ჩვენი მფარველად და მეოხ შენი!
(გონერილას და რეგანას)
მსურს გრძელს საუბარს თქვენსას მოჰყვეს
სულგრძელებაცა
და ტკბილთა სიტყვად ზედ ჩაერთვას სანთო საქმენი.
ბატონის შვილნო,გეთხოვებათ თქვენ ყველას კენტი,-
უცხო ქვეყნადაც ის დაშთების იმავე კენტად!
(გადის).

(შემოდინან გლოსტერი, ხელმწიფე საფრანგეთისა, მთავარი ბურგუნდიისა და ამაღა).

გლოსტერი

საფრანგეთისა ხელმწიფე და ბურგუნდთ მთავარი
მოზრძანდენ თქვენთან, დიდებულო ჩემო ხელმწიფევ.

ლირი

ბურგუნდთ მთავარო! ჩემსა სიტყვას ჯერ თქვენ მოგმართავთ.
თქვენ ეცილებით ფრანგთა მეფეს ჩემს უმცროსს ქალსა.
და აწ მიზრძანეთ, გასურსთ თუ არა თქვენ მისი შერთვა
და ან რაოდენს მზითევსაცა თქვენ ჩემგან ითხოვთ?

ბურგუნდთ მთავარი

მაღალო მეფევ! მე არ ვითხოვ იმაზედ მეტსა,
რაცა აღუთქვა თქვენს ქალს თქვენმა დიდებულებამ
და მასზედ ნაკლებ ბოძებასა არც თვით ინებებთ.

ლირი

კეთილშობილო, სვე მაღალო ბურგუნდთ მთავარო!
ოდეს ასული ეგე იყო ჩვენთვის ძვირფასი,
ძვირფასადაცა მას ვხადოდით. წარვიდა ის დროც ...
ეხლა მის ფასი ჩვენ თვალთა წინ შემცირებულა.
აგერ თვით იგიც. თუ თქვენ იგი მოგეწონებათ
მარტო მისისა გარეგანის ჰაეროვნებით,
რომელსაც წყრომა ჩვენი ზედა დაემატების
და სხვა არარა, წაიყვანეთ, იგი თქვენია.

ბურგუნდ მთავარი

მე არ ვიცი რა გიპასუხოთ.

ლირი

ჩემო ხელმწიფევ!

თუ გსურსთ თქვენ ცოლად იგი ყოველ იმა ბიჭითა,
რომელიც მას ეგრე უხვად მინიჭებია,
იგი, რომელსაც არ ჰყავს ცოლი, არც მეგობარი,
იგი, რომელსაც არ ჰყავს ტოლი, არც მეგობარი,
იგი, რომელსაც მზითვად ვაძლევთ ჩვენს მძულვარებას
და რომელიც წყევლით ჩვენგან განდევნილია, -
აგერ შეირთეთ, თუ არა და უარი-ჰყავით.

ბურგუნდ მთავარი

მომიტევით მე, ხელმწიფეო, მაგ წყრომის შემდეგ
არ შეიძლება ქალი თქვენი ცოლად ვითხოვოთ.

ღირი

მაშ უარჰყავით. ვფიცავ ძალთა, ჩემთა გამჩენელთ,
რომ ყოველივე მის სიმდიდრე ჩამოგითვალეთ.

(საფრანგეთის ხელმწიფეს)

თქვენ კი, მეფეო, ამას გეტყვით: მე არ მსუროდა,
რომ სიყვარული თქვენი იქა შთანერგილიყო,
სად მძულვარებამ ჩემმა ფესვი გაიდგა
არ ვიცანდომებ თქვენთვის ესეთს ქორწინებასა
და ამისთვის გთხოვთ, სიყვარული თქვენი მიჰმართოთ
უფრო ღირსეულს არსებასა, ვიდრე ამ ბედკრულს,
რომლისაც ცნობა თვით ბუნებას ეთაკილება.

საფრანგეთის ხელმწიფე

მაოცებს მე ეგ!.. იგი, ვინცა დღეს აქამომდე
იყო თქვენისა სიყვარულის პირველ საგანი,
საგანი თქვენის სიქადულის და სასოების,
ნუგეში თქვენის სიბერისა, თქვენი საუნჯე, -
ნუ თუ იქმოდა იმისთანას საზაროს რასმეს,
რომ ერთს წუთზედა შეეცვალა მას გული თქვენი
და მოწყალება მრისხანებად გარდაექცია?
ან ბრალი მისი უნდა იყოს ესდენ საშინელ,
ესდენ დამრღვევი ბუნებისა წესის და რიგის,
რომ ქალი თქვენი მისგან იქმნეს შემაზრზენელ,
რომ თქვენს უმცროსს ქალს ბრალი დიდი რამ მოედინოს.

კორდელია

დიდებულებას თქვენსას ერთს ვსთხოვ: თუმც ენა ჩემი არ არს გაქლესილ და გაპოხილ პირფერობითა და ვრჩევობ ჯერედ საქმე იყოს და მერე სიტყვა, - მაგრამ მაინც გთხოვ აღიაროთ, ჩემო ხელმწიფევ, რომე მიზეზი თქვენის შრომის და გულის აყრის არ არის არა ბიწიერი ქცევა რამ ჩემი, არცა კაცის კვლა, ავსულობა, ნამუს-დამხოზა, არც ქალწულების ჩემის რითმე შეურაცხოვა და არცა სხვა სამარცხვინო რამ საქციელი, - არა, არც ერთი საზიზღარი უწმინდურება ვერ გახედავს ჩემს ყოფაქცევას მოაცხოს რამე, თუმც რაც მაკლია, მე იმით ვარ მხოლოდ მდიდარი, მაგრამ ეგ ნაკლი მე გამიხდა წყრომის მიზეზად: მე არ მაქვს თვალნი მათხოვარნი და ენა მლიქენი და არ ქონვა ეგ მე მახარებს და მასულდგმმარებს, თუმც მაგ არ ქონვამ მამის გული დამაკარგვინა.

ლირი

თუ არ მაამებ, ის ჰსჯობდა, რომ არ შობილიყავ.

საფრანგეთის ხელმწიფე

მისთვის უწყრებით? ეგ ხომ მხოლოდ კრძალულებია, რომელიც ხშირად კაცს წადილსა ვერ ათქმევინებს. ბურგუნთ მთავარო, თქვენ რას ეტყვით პასუხად ამ ქალს? ის სიყვარული სიყვარულად არ იხსენება, როს ანგარება, ანგარიში მას ზედ დაერთვის; თუ სიყვარულში სიყვარულზედ მეტს რასმეს გავრევთ, მაშინ დაბლდება სიყვარული და უკვდავება. გსურთ იგი თუ არ? თვის მზითევი ეგ თვითონ არის

ბურგუნთ მთავარი

გვირგვინოსანო, დიდებულო ხელმწიფევ ლირო! რაც აღუთქვით თქვენ, თუ კვლავ მისცემთ ასულსა თქვენსა, მე ვირთავ მას და აღვიარებ ბურგუნთ დედოფლად.

ლირი

არა რას მივცემ! ფიცი მითქვამს და არ გავსტეხავ.

ბურგუნთ მთავარი

მე დიდად ვწუხვარ, რომ მამასთან საქმროც დაჰკარგეთ.

კორდელია

მადლობელი ვარ! ნუ სწუხდებით, ბურგუნთ მთავარო.
მის, ვისაც გულში ჰქონდა მხოლოდ მზითვისა შოვნა.
თვით კორდელიაც თავის დღეში ქმრად არ ინდომებს.

საფრანგეთის ხელმწიფე

სიტურფით სავსევ, კორდელიავ, რა კარგი რამ ხარ!
შენ ხარ მდიდარი თვითონ ემაგ სიღარიბითა.
განგდევენს შენა და უარყვეს, - მე აღვირჩიე,
შეგიძულე შენ, და უფრორეს მე შეგიყვარე.
შენა და შენმა სათნობამ შემიპყრა მე დღეს, -
და შენ, სხვათაგან უარყოფილს, მე ოცოლად გხადი.
ოჰ, ღმერთნო ჩემნო! საოცარ სა საკვირველია,
რომე რაც მეტად იგი ამათ აითვალწუნეს,
მით უფრო მეტი სიყვარული ჩემს გულს ეგზნების.
მეფევ, უმზითვო ქალი შენი ბედმა მარგუნა,
იყოსმცა იგი დღეს მფლობელად და მბრძანებელად
ჩემი და ჩემის მშვენიერის საფრანგეთისა.
მრავალწყლიანმა ბურგუნდიამ და მის მთავართა
ესე ობოლი მარგალიტი ველარ იყიდონ,
ეს, რომელიცა უფასოა და ვერ აფასებთ.
თუმცა სასტიკად, ულმობელად შენ აქ მოგეპყრნრნ,
მაინც მათ ყველას, კორდელიავ, გამოეთხოვე,
დასტოვე ყველა, რომ უკეთესს ბედსა შეგყარო.

ლირი

მაშ ეგ შენ მიგყავს, ხელმწიფეო საფრანგეთისავ?
ძალიან კარგი, წაიყვანე, იყოს ეგ შენი!
ჩვენ კი მას შვილად დღეის იქით აღარა ვხადით
და მაგის სახეს აღარას დროს არ ვინახულებთ.
წარვედით ჩემგან უმოწყალოდ, უსიყვარულოდ
და დაულოცველ!-წამობრძანდით, ბურგუნთ მთავარო.

(საყვირის ხმა. გადიან ლირი, ბურგუნთ მთავარი,
კორნვალი, ალბანი, გლოსტერი და ამალა)

საფრანგეთის ხელმწიფე

გამოეთხოვე, კორდელიავ, შენსა დებსაცა.

კორდელია

თვალცრემლიანი კორდელია გეთხოვებათ თქვენ,
მამისა ჩემის საუნჯენო! ვიცი რაცა ხართ,
მაგრამ ვით დასა გამხილება თქვენი მე მიმძიმს.
გემუდარებით მამჩვენსა თქვენ უპატრონოთ.
მსურს არ გამტყუნდეს სიტყვა თქვენი სიყვარულისა
და რაც სიტყვით სთქვით, იგი საქმით თქვენ აღასრულოთ.
ვაი, რომ მე არ დამაშთინა მამამ თავისთან,-
მასთან მე ჭირსა ვირჩევნიდი, ვიდრე სხვაგან ლხინს.
მშვიდობით დანო.

გონერილა

შენ თავს მიეც ეგ დარიგება.

რეგანა

ის ჰსჯობს ეცადო, რომ აამო შენ შენსა ქმარსა,
რომელსაც ეგრე სამადლოდა დღეს თან მიჰყევხარ.
შენ მორჩილება არა გქონდა და ჩამოგერთვა
იგი ყოველი, რისაც ღირსი შენ არ იყავი.

კორდელია

რა ორპირობაც, ცბიერობაც აქ თავს იმაღავს,
დრო გამოაჩენს; ბოროტება არ დადუმდება,
და თვით სირცხვილი ფარდას ახდის მზაკვარებასა.
მშვიდობით დანო! მსურს მე თქვენთვის ბედნიერება!

საფრანგეთის ხელმწიფე

ეხლა კი, ჩემო, კორდელიავ, დროა წავიდეთ.

(გადიან საფრანგეთის ხელმწიფე და კორდელია)

გონერილა

მე მსურს, ჩემო დაო, მოგელაპარაკო ისეთს საქმეზედ, რომელიც ორივეს დიდად
შეგვეხება. ვგონებ, მამაჩვენი ამაღამ აქედან მიდის.

რეგანა

მართალია. ჯერ შენთან მოდის და მეორე თვეს კი მე მეწვევა.

გონერილა

ხედავ ამ სიბერეში რა დაუდგრომელი ხასიათი დაიჭირა? ჩვენი უმცროსო და ხომ ჩვენზედ მომეტებულად უყვარდა, მაგრამ ნახე რა ცუდ-უბრალოზედ შემოსწყრა და აითვალწუნა? ეს ყურადღების ღირსია.

რეგანა

მაგ გვარი სენი სიბერეში აუცილებელია. ეგეც რომ არ იყოს, სწორე გითხრა მამაჩვენს თავისი თავი მის დღეში რიგიანად არა ჰსჭერია.

გონერილა

ჯერ როცა უფრო უკეთესი დრო ჰქონდა, მაშინაც კი თავს ვერ იმაგრებდა და ეხლა, როცა წელთა სიმრავლემ განუმტკიცა მას ავზეობა, არამც თუ ბევრი მოთმინება დაგვჭირდება, არამედ ბევრს ტანჯვასაც მოგვაყენებს ის მოუსვენარი გულის აფეთქება, რომელისც მოსდევს ხოლმე უძლურს, დაღვრემილს და ზაფრა მორეულს მოხუცებულებას.

რეგანა

მაგის ჭირვეულობისაგან რატომ ჩვემ კი არ უნდა მოველოდეთ კენტის მზგავსს რასმეს.

გონერილა

ან კიდევ იმას, რაც ყოფა დააწია დღეს საფრანგეთის ხელმწიფეს გამოთხოვების დროს. ჩვენ, ჩემო დაო, ერთს პირზედ უნდა ვიდგეთ, თვარემ თუ მაგ სიანჩხლესთან ძალაც შერჩება, რა ხელსაყრელი იქნება ჩვენთვის ის, რაც დღეს მოგვცა?

რეგანა

მაგაზედ მერეც ვიფიქრებთ.

გონერილა

ჰსჯობს, ვიდრე არ დაგვიანებულა, მოვაგავროთ რამე.

(გადიან)

სურათი II

ოთხი გრაფი გლოსტერის ციხე-დარბაზში

(შემოდის ედმუნდი, ხელში ბარათი უჭირავს)
ედმუნდი

შენ, ბუნებო, მე ჩემს ღმერთად მიწამებიხარ,
მე ვმონებ მხოლოდ კანონს შენსას და თაყვანსა გცემ.
რად მოუხრი თავს უსამართლოს კაცთ-ჩვეულებას
და კაცთ კანონის ცთომილებას მუხლს რად მოუდრეკ?
ნუ თუ მად, რომე თორმეტის თუ თოთხმეტის თვითა
ჩემს ძმაზედ გვიან დავიბადე? უკანონო?!
რითა ვარ აბა უკანონო? რა მაკლია მე?
ჭკუის სითამამე, ძალღონე, თუ ჰაეროვნება?
ყოველ ამითი მდიდარი და შემკული მე ვარ
ისე, ვით შვენის პატიოსნის დედისგან შობილს.
მაშ. რაღად გვძრახვენ და გვარქმევენ ურცხვთა სახელთა?
უკანონო! ღლაპო! ბუშო! ნაბიჭვარო!
რაში შემფერის მე ამგვარი სახელწოდება,
მე, ვინც ჩამსახა უტკბოესმა ვნებათ ღელვამა
და საიდუმლო ტრფიალებამ შთაბერა სული,
მე, რომლისთვისაც თვით ბუნებას კრძალვით წარსტაცეს
სულისა ღონე და სიტურფე თვალ-ტანადობის?
ესრედ ნაყოფის გამოღება ნუ თუ არ სჯობდეს
ჩვეულებრივის გაცვეთილის გრძნობით გაჩენას,
რომელიც კანონთ ნებადართვით, თვლემით, მთქნარებით
ბადავს ამ ქვეყნად ამდენ ტუტუცთ და სულელთ გროვას?
მაშ კარგო, ედგარ, კაცთ კანონით კანონიერო,
იმედია, რომ მე ბუშს დამრჩეს ქონება შენი.
ორნივ ერთ რიგად მივაჩნივართ მამასა ჩვენსა
მე უკანონო და შენ შვილი კანონიერი.
კანონიერი!... ვიშ რა სიტყვა მოუგონიათ!...
ჰო, კარგი ჩემო ბედნიერო კანონიერო,
თუ ამ წერილმა არ მიმტყუნა და გაიმარჯვა,
თუ მოგონილი მანქანება არ გამიცუდდა,
მაშინ ამ ბუშის უკანონოს ედმუნდის ხვედრი
კანონიერის ედგარის ხვედრს გადააჭარბებს,
მაშინ გავკეთდე, ავმალდე და გავბედნიერდე!
ოჰ, ღმერთო ჩემნო, შეგვეწიეთ უკანონოებს.

(შემოდის გლოსტერი)

გლოსტერი

კენტი განდევნეს!.. ფრანგთა მეფე გულნაკლ წავიდა!..
ხელმწიფე ჩვენიც წუხელისვე გზად განემგზავრა!..
თვისი უფლება სხვას გადასცა... სხვის კერძად დარჩა...
ყოველი ესე უცნაურად, უცბად არ მოხდა?!
ოჰ ედმუნდი, აქა ხარ, ახალი ამბავი რა იცი?

ედმუნდი (ვითომ ბარათსა მალავს)

მე ახალი ამბავი არა ვიცი რა, თქვენო ბრწყინვალეზავ.

გლოსტერი

რატო აგრე ძალიანა ცდილობ მაგ წერილის დამალვას?

ედმუნდი

მე ბატონო ჩემო, ახალი ამბავი არა ვიცი რა.

გლოსტერი

ეგ რა წერილსა კითხულობდი?

ედმუნდი

მე? არაფერსა.

გლოსტერი

როგორ არაფერსა? მაშ ეგრე სწრაფად რად უკარ თავი ჯიბეში, თუ არაფერსა? არაფერს
დამალვა არა სჭირია. აქ მაჩვენე, მოიტა. თუ მართლა არაფერია, სათვალეებიც აღარ
დამჭირდება.

ედმუნდი

მომიტვეთ, ბატონო ჩემო, ეს წერილი ჩემის ძმისგან არის და თუმცა ჯერ ბოლომდინ არ
გადამიკითხავს, მაგრამ რის წაკითხვაც მოვასწარ, იქიდანანვსცან, რო იგი თქვენი
წასაკითხი არ არის.

გლოსტერი

მოწყალეო ხელმწიფევ, აქ მომეც-მეთქი.

ედმუნდი

მოგართვათ თუ არ მოგართვათ, ორივ თქვენთვის ერთნაირად საწყენი იქნება.

რამდენადაც მე ეგ წერილი წავიკითხე, ვსცან, რომ რაც მასში სწერია, არაფრად მოსაწონი გახლავთ.

გლოსტერი

მაჩვენე მეთქი ეგ წერილი.

ედმუნდი

ჩემის ძმის გასამართლებლად ეს კია უნდა მოგახსენოთ, რომ, ვგონებ, ეს წერილი იმას ჩემის ერჩულების გამოსაცდელად მოუგონია.

გლოსტერი (კითხულობს წერილს)

„ამ გვარი მორჩილება და ერთგულება მოხუცებულისადმი ჩვენს უკეთესს ცხოვრების დროს გვიმწარებს. მაგ მორჩილების და კრძალულების გამო ხელიდა გვეცლება ქონება და მხოლოდ სიბერის დროს მოგვეცემა, ესე იგი, მაშინ, როდესაც ცხოვრებით დატკბობა აღარ შეგვეძლება. მე ეხლა მივხვდი, რომ სულელობა და უხეირობა ყოფილა, კაცმან თავი შეივიწროოს და ექვემდებაროს გამოჩერჩეტებულს სიბერის მძლავრობასა, რომელიცა მეფობს არა თავისის ძლიერებითა, არამედ კაცთა ჩვეულების ძალითა, მოდი ჩემთან, რომ აქ საგანზედ უფრო დაწვრილებით მოგელაპარაკო. თუ მამა ჩვენი ისეთის ძალით დაიძინებს, რომ აღარ გაიღვიძოს, ვიდრე მე არ გავაღვიძებდე, მაშინ შენც სამუდამოდ გერგება ნახევარი მისის შემოსავლისა და იქნები საყვარელ ძმად შენის ძმის ედგარისა“. რაო?! არ გაიღვიძოს, ვიდრე მე არ გავაღვიძებდეო? შენ ნახევარი გერგებო? ედგარ, ჩემო სისხლო და ხორცო, ნუ თუ ეს შენმა ხელმა დასწერა? ნუ თუ ეს ფიქრები შენმა ტვინმა და გულმა გამოზარდა? როდის მოგივიდა ეს წერილი? ვინ მოგიტანა?

ედმუნდი

ეს, ბატონო, არავის მოუტანია, აქ სხვა ხერხი უხმარიათ. ეს ჩემის ოთახის ფანჯარაზედ დაეგდოთ და იქ ვიპოვე.

გლოსტერი

მერე შენ იცი, რომ ეს სწორედ შენის ძმის ხელია?

ედმუნდი

ამ წიგნში კარგი რამ რომ ეწეროს, მე თავს დავსდებდი, რომ ეს სწორედ ჩემის ძმის ხელია, მაგრამ ეხლა კი დიდის სიამოვნებით დავბრავდებოდი, რომ იმის ხელი არ მეცნო.

გლოსტერი

მაშ სწორედ იმის ხელია?

ედმუნდი

დიაღ, ბატონო, სწორედ იმის ხელია, მაგრამ მე დარწმუნებული ვარ, რომ ამ წიგნის წერაში იმის გულს მონაწილეობა არ მიუღია.

გლოსტერი

მაშ აქამდინ შენთვის იმას ამ საგანზედ არა გაუხსენებია რა?

ედმუნდი

ხმაც არ ამოუღია. მხოლოდ რს კი ხშირად გამიგია იმისგან, რომ როცა მამა ბერდება და შვილი ასაკში შედის, უმჯობესი იქნებაო, რომ მამამ შვილს დაუთმოს თავისი ქონება და კისრად დასდვას თავისის მოვლისა და შენახვის მზრუნველობაო.

გლოსტერი

ოჰ, შე არამო, გველის წიწილო! ეგევ აზრია ამ წერილში გამოთქმული. ჰოი საზიზღარო არამზადავ! შე ბუნების შემარყევლო, ფლიდო, გაქნილო, მხეცო და მხეცზედ უარესო! წადი, მონახე! მე იმას საპყრობილეში სულს ამოვართმევ! სად არის ეხლა ის ბოროტი არამზადა?

ედმუნდი

რა მოგახსენოთ, ბატონო. გავკადნიერდები და ვიტყვი, რომ ურიგო არ იქნებოდა თქვენი რისხვა მცირეს ხანს შეგეკავათ, ვიდრე ჩემის ძმის განზრახვას კარგად არ გამოიკვლევდეთ. ვინ იცის, იქნება უბრალოც იყოს და მაშინ თქვენიეხლავე სასტიკად მოპყრობა უდად ჩამოგერთმევათ და იმის მორჩილს გულსაც განგლეჯს და შეზარავს. მე ჩემს თავს თავდებად გაძლევთ, რომ ჩემმა ძმამ ეს ბარათი მომწერა ჩემის თქვენდამი ერთგულების და სიყვარულის გამოსაცდელად და არა სხვა რაიმე ბოროტის განზრახვითა.

გლოსტერი

მაშ შენ ეგრე გგონია?

ედმუნდი

თუ თქვენის ბრწყინვალეებისთვის სათაკილო არ იქნება, მე დაგმაღავთ თქვენ იმისთანა ადგილს, საიდანაც შეგეძლებათ მოისმინოთ ჩემი და ედგარის ამაზედ საუბარი. მაშინ თქვენ თქვენის საკუთარის ყურით ნამდვილსა ჰსცნობთ. თუ მიბრძანებთ, ამას დაუყოვნებლივ დღეს სადამოზედვე მოვახდენ.

გლოსტერი

არა, ის ამისთანა გველი არ იქნება.

ედმუნდი

სწორედ რომ არ უნდა იყოს.

გლოსტერი

მე უნდა მღალატობდეს? მე, რომელსაც ისე სათუთობით და ისე განუსაზღვრელად მიყვარდა. - ჰოი, ძალნო ცისა და ქვეყნისანო! - ედმუნდ, მონახე იგი, ერთი იმის გული გამაქექინე, ერთი იმის სულში ჩამაძვრინე! გეხვეწები ამას. ისე მოახერხე ეს საქმე, როგორც შენის ჭკუისაგან ვიცოდე. ოღონდ კი მართალი შევიტყო და თუნდა ხელს ავიღებ ყველაფერზედ, რაც კი მაბადია.

ედმუნდი

მე ეხლავ გიახლებით და მოვნახავ. ვეცდები შეძლებისამებრ საქმე ისე მოვაგვარო, რომ თქვენ ყველაფერი მართალი ჰსცნოთ.

გლოსტერი

ეს უკანასკნელი მზისა და მთოვარის დაბნელება კარგს არას მოასწავებდა. მართალია, ამ მოვლინებას ბუნებისმეტყველება ხან ასე ხსნის, ხან ისე, მაგრამ მაინცა და მაინც აშკარაა, რომ კანონნი ბუნებისანი ირღვევიან: სიყვარული განქრა, მეგობრობა დაემხო, ძმა ძმაზედ აღსდგა, ქალაქებში შფოთა და არეულობა, სოფლებში განხეთქილება, მეფეთა სასახლეში ღალატი, მამასა და შვილს შუა სწყდება მამაშვილური კავშირი და ჩემი უკეთური შვილიც ამართლებს წინასწარმეტყველების სიტყვას: შვილი აღდგეს მამას ზედაო. ხელმწიფემაც დაივიწყა ბუნებით მიდრეკილება და უარჰყო საკუთარი შვილი თვისი და აჰა ესეც გამართლდა: მამა აღსდგეს შვილსა ზედაო. აიგავა ჩვენი უკეთესი დრო და მოისპო; მზაკვრობა, ფლიდობა, ღალატი და ყოველი დამამხობელი უწესობა განუწყვეტლად მოგვდევენ ჩვენ საფლავის კარამდინა. მონახე, ედმუნდ, ის ავაზაკი, გულმოდგინედ მოეკიდე შენ ამ საქმეს და წაგებაში არ იქნები! კეთილშობილი და ერთგული კენტი განდევენეს! მისი ბრალი მხოლოდ პატიოსნება იყო! მიკვირს, მაოცებს!

(გადის)

ედმუნდი

სასაცილოა კაცთა სულელობა! როდესაც უბედურება გვეწვევა რამე, მაშინ ჩვენს უბედურებას, - თუნდ რომ ბრალიც იყოს, - გადავაბრალებთ ხოლმე მზეს, მთოვარეს და ვარსკვლავებს. თითქოს ჩვენ ვიყვნეთ გულ მურტალნი მარტო იმისათვის, რომ ეგრე

გვაქვს დანიშნული, ვიყვნეთ სულელნი ზენარის ძალდატანებით, - ფლიდნი, ქურდნი, ავაზაკნი სფერათა ბრუნვის გამო, ლოთნი, ცრუნი, მლიქვნი ვარსკვლავთა ზემოქმედებისაგან და თითქოს ყოველივე ბოროტება ზენარის განგებისაგან წარმოსდგებოდეს. ძალიან ოსტატური თავის გამართლება არ იქნება მემავ-მრუშე კაცისაგან, რომ თავისი ძალღური მსუნაგობა ვარსკვლავებს გადააბრალოს?! აქაო და ესა და ეს ვარსკვლავი იყო ცაზედ, როცა დედაჩემმა მამაჩემთან შესცოდაო და და ამა და ამ ვარსკვლავზედ დავიბადეო, - ამისთვის უსათუოდ მხეცი და მრუში უნდა ვიყო* (*აქ დედანში დასახელებულია ვარსკვლავები: მრავალი და ვეშაპის ბოლო). მე კი ასე მგონია, რომ თუნდ თვით უქალწულესს ვარსკვლავსს განებრწყინება ჩემი უკანონო ჩასახვა, მე მაინც ის ვიქნებოდი, რაც ვარ. (ედგარი შემოდის) აი ედგარიც! სწორედ მოსწრებაზედ არ მოვიდს! ეს ამბავი ძველ კომედიას მომაგონებს. ეხლა მე თომა ბეთლემელსავით თავი ძალად უნდა მოვიწყინო, ოხვრას და კვნესას მოვყვე. - ოჰ, ეს დაბნელება ამ შფოთებს მოასწავებდა! ფა, სოლ, ლა, მი** (ევროპიული სამუზიკო ხმების ნიშნებია.)

ედგარი

რა ამბავია, ძმაო, რატომ აგრე ოცნებას წაუღიხარ?

ედმუნდი

მე იმაზედ ვფიქრობდი, რაც ამ დღეებში წავიკითხე: დაბნელება კარგს არაფერს მოასწავებსო.

ედგარი

განა შენ მაგისტანებიცა გჯერა?

ედმუნდი

მე გარწმუნებ, რომ რაც წამიკითხავს, ჩემდა სამწუხაროდ. სულ მართლდება. მაშ რა არის ეს სიძულვილი მამისა და შვილის შუა, ეს ჭირიანობა, ეს შიმშილი, ეს ძველი და მტკიცე მეგობრობის დარღვევა, სახელმწიფოში ამბოხი, დიდებულთა და მეფეთა ავად-ხსენება და მუქარა, უმიზეზო მიუნდობლობა, მეგობართა განდევნა, ავკაცობის გამრავლება, ცოლქმართა შუა შფოთი და განხეთქილება და ათასი სხვა ამისთანა.

ედგარი

როდის აქედ მიჰყავ შენ ვარსკვლავთმრიცხველობას ხელი?

ედმუნდი

ეჰ, რა დროს ეგ არის? ერთი ეს მითხარ, უკანასკნელად როდისა ნახე მამა ჩვენი?

ედგარი

მერე რაო?.. წუხელისა ვნახე.

ედმუნდი

ელაპარაკე კიდევ?

ედგარი

მთელი ორი საათი.

ედმუნდი

მერე მშვიდობიანად მოსცილდით ერთმანეთსა? ხომ უკმაყოფილება რამ არა შეგიმცნევია რა, ან სახეზედ, ან ლაპარაკში?

ედგარი

სრულიად არაფერი.

ედმუნდი

აბა კარგად ჩაფიქრდი, ხომ არ გიწყენინებია რამე? თუ გიყვარდე, ცოტა ხანს მოერიდე და ნუ დაენახვები, ვიდრე ბრაზი არ გადუვლის. ეხლა ის შენზედ ისე გაჯავრებულა, რომ მოგკლას კიდევ გული არ დაუშოშმინდება.

ედგარი

ეს რა მესმის სწორედ ერთს უმზგავსოს ვისმე დაუბეზლებივარ!

ედმუნდი

მეც მაგის ფიქრი მაქვს, გთხოვ, ძმაო პატარა ხანს მოერიდო, ვიდრე იმას რისხვის ცოფი გადუვლიდეს, ჩემს ოთახში წამომყევ. მე იქ ისე მოვახერხებ, რომ შენის ყურითვე გაიგებ, რასაც მამაჩვენი ილაპარაკებს, გეთაყვა ჩემს ოთახში შედი, აი გასაღებიც. თუ შინიდან კარში გამოხვიდე, უიარალოდ ფეხი არ მოიცვალა.

ედგარი

უიარალოდარა?! რაო, რას ამბობ, ედმუნდ?

ედმუნდი

მე, ჩემო ძმაო, რასაც გეუბნები, შენის სიკეთისათვის გეუბნები. ფეხს ნუ მოიცვლი-მეთქი უიარალოდ, დამიჯერე. შერცხვენილი ვიყო, თუ აქ ბოროტი რამ განზრახვა არ იყოს. მე

მარტო ის გითხარ, რაც ვნახე და გავიგონე, მაგრამ ეს იმის ჩრდილიც არ არის, რაც მოსალოდნელია. გთხოვ, რომ აქედან წახვიდე.

ედგარი

როდისღა ამიხსნი ამ გამოცანას?

ედმუნდი

მე ერთის სიტყვით კარგად წავიყვან ამ საქმეს.

(ედგარი გადის)

მამა ასე გულდამჯერი, ძმა გულმართალი,
ისეა იგი უბოროტო, გულწრფელ უბრალო,
რომ სხვის ბოროტსაც ვერ მიმხვდარა, ვერ მიუგნია.
იგი თავისის სულელურის პატიოსნებით
მალე მოხვდება ჩემს ბადესა და თავს გაიბავს,
ეხლა ცხადია: თუ არ მოდგმით, ჭკუით მაინცა,
ვპოვებ ქონებას და სიმდიდრეს ხელში ჩავიგდებ.
ყველას ვიკადრებ, რაიც კი მე ხელსა შემეწყობს.

(გადის)

სურათი III

ოთახი ალბანის სასახლეში

(შემოდინან გონერილა და მის მსახურთუფროსი ოსვალდი)

გონერილა

მართლა მამა ჩემმა ჩემი აზნაური გალახა იმისათვის, რომ ხუმარა გაულანძლა?

ოსვალდი

დიაღ, ბატონო.

გონერილა

დღე და ღამისა ერთი წუთიც ისე არ გავა,
რომ რამე წყენა მამა ჩემმან არ მომაყენოს.
მან გაგვიწვრილა ყველას გული, აბეზარსა ვართ.
ხან იქ მოახდენს და ხან აქა ერთს რასმეს შფოთსა,

ამდენ ვაგლახსა, უზომობას ვედარ მოვითმენთ!
მისნი მხლებელნი ურცხვად სრულსა გარყვნას მიეცნენ
და თვითონც მოჰყვა წყრომას, სტუქსვას ცუდუბრალოზედ.
როს მოვა იგი ნადირობით, არ ვინახულებ;
უთხარი, რომ მე შეუძლოდ ვარ და თვითც კარგს იზამ,
რომ სამსახური შენი იმას ცოტად მოუკლო.
თუ გიწყინოს რამ, ნუ გეშინის, მე გავცემ პასუხს.

ოსვალდი

აგერ თვით იგიც გაიხლებათ! მგონი ხმაც ისმის.

(საყვირის ხმა)

გონერილა

შენცა და სხვათა ჩემთა მხლებელთ მე დღეს გიბრძანებთ,
რომ, რაც შეგეძლოთ, უზრდელადა მას მოექცით,
ნეტა არ მიინდა ამაზედა მან მითხრას რამე
და მით ყოველი, რაც გულში მაქვს, სულ მათქმევინოს.
თუ წუნი დამდვა, მიბრძანდეს და ჩემს დასთან დარჩეს.
მაგრამ ჩემი დაც ჩემს აზრს ადგა ამ შემთხვევაში,
არც იმას უყვარს ჩემსავითა სხვის ბატონობა.
ეგ ბებრუცუნა და ჩერჩეტი თავს არ ანებებს
იმ დიდებასა, რომელიცა მან სხვას გადასცა.
სწორედ რომ უკუკუ ბავშვსა ჰგვანან მოხუცებულნი,
თუ გაიბუტვენ და ალერსით ვერას უშველი,
გაწყრომა უნდა. - რაც გითხარ, არ დაივიწყო.

ოსვალდი

არა, ბატონო

გონერილა

მის რაინდთაც ყურს ნუ ათხოვებთ,
რაც უნდა იმათ დაემართოს, არას ვინაღვლი;
სხვებსაც უთხარ შენ, რომ ყველანი ცუდად მოეპყრნენ.
მიზეხს ვემებ, რომ რაც ეხლა ვსთქვი, ის შევასრულო.
ჩემს დასაც მივსწერ, რომ იგიცა ჩემებრ მოიქცეს
ეხლა კი წადი და სადილი მოგვიმზადე ჩვენ.

(გადიან)

Home

სურათი IV

სხვა ოთახი იმავე სასახლეში

(შემოდის კენტი სხვარიგად ჩაცმული)

კენტი

თუ მოვახერხე ხმის და კილოს ჩემისა შეცვლა,
რომ საუბარი ჩემი სხვისას ემზავსებოდეს,
მაშინ აღსრულდეს ის კეთილი ჩემი სურვილი,
რომლისათვისაც სახე ეგრედ გამოვიცვალე.
მაშინ მივხვდები მეც ჩემს წადილს.-განდევნილ კენტო!
თუ სამსახური გაგივიდა იმა ადგილსა,
სადაც დაგსაჯეს, მაშინ მეფე, რომელიც გიყვარს,
გულს დააჯერებს, რომ შენ მხოლოდ მისთვის ჰსცდილობდი.

(საყვირის ხმა. შემოდიან ლირი, რაინდნი და თანმხლებლებნი).

ლირი

სადილი, ჩქარა სადილი! მე ცდა არ მიყვარს!
(მხლებელი გადის) შენ ვინღა ხარ?

კენტი

ადამიანი, ჩემო ბატონო!

ლირი

რა ხელობის პატრონი ხარ? რას ითხოვ ჩვენგან?

კენტი

მე იგი ვარ, რასაც მხედავთ, არც მეტი და არც ნაკლები. ვინც მომენდომება, მას ვემსახურები; ვინც პატიოსანია, მას შევიყვარებ; ვინც გონიერია და ცოტას ლაპარაკობს, იმას მეგობრობას გავუწევ; სამსჯავროს შიში მაქვს, ჩხუბიც ვიცი, როდესაც სხვა გზა არ არის და თევზს კი, სწორედ მოგახსენოთ, არ გაიხლებით.

ლირი

მაინც ვინა ხარ?

კენტი

პატიოსანი გულის კაცი და ისე ღარიბი, როგორც მეფე.

ღირი

თუ როგორც მეფეა ღარიბი მეფობის კვალობაზედ, შენც ისე ხარ - გლახობის კვალობაზედ, მაშინ მართლა რომ ღარიბი ყოფილხარ. ჰსთქვი რა გინდა?

კენტი

სამსახური.

ღირი

ვისთანა გსურს სამსახური?

კენტი

თქვენთან.

ღირი

მერე იცი მე ვინა ვარ?

კენტი

არა. მაგრამ ისეთი სახის მეტყველება გაქვთ, რომ სასიამოვნო იქნება ჩემთვის თქვენისთანა ბატონის ყოლა.

ღირი

მერე იმისთანა რა ვიპოვე ჩემს სახის მეტყველებაში?

კენტი

მეუფების ნიშანი.

ღირი

რა სამსახური შეგიძლიან?

კენტი

შემიძლიან რიგიანი რჩევა მოგცეთ, ქვეითად აქეთ-იქით ვირბინო და ცხენით გავქანდე

და გამოვქანდე; საამური ამბავი უგემურად გიამბოთ, წვრილმანი საქმე რიგიანად შევასრულო, რაც ერთს საწყალ კაცს შეუძლიან ,მეც შემიძლიან. ჩემში კარგი კიდეც ის არის, რომ ყველაფერში გულმოდგინე და ხალისიანი ვარ.

ლირი

რა ხნისა ხარ?

კენტი

არც ისე ყმაწვილი ვარ, რომ დედაკაცი მარტო სიმღერისა გამო შევიყვარო, არც ისე ხნიერი, რომ ყველაფერზედ სიყვარულით ავპილპილდე. მე ზურგთა მკიდია ორმოცდარვა წელიწადი.

ლირი

მაშ კარგი, ჩემთან დარჩი და მემსახურე. თუ სადილს შემდეგაც ეგრე მომაწონებ თავს, მაშინ ჩემგან არ მოგიშორებ. - ეი, სადილ-მეთქი! არ გეყურებათ? - სად არის ჩემი მახვილაკი ხუმარა? აქ დამიძახეთ. (შემოდის ოსვალდი) ეი, ბრიყვო, ჩემი ქალი სად არის?

ოსვალდი

ნურას უკაცრავად...(გადის)

ლირი

ეგ რა მიჰკარა! ერთი აქ დამიძახეთ ეგ უზრდელი! __სად არის ჩემი ხუმარა? ეს რა ამბავია, თითქო ყველასა სძინავსო? რაო? რა იქმნა ის გაცვეთილი?

რაინდი

იგი მოგახსენებთ, რომ თქვენი ქალი შეუძლოდ ბრძანდებაო.

ლირი

თვითონ რატომ აღარ იკადრა მობრუნება, როცა მას ვუხმე?

რაინდი

ხელმწიფეო, მან პირდაპირ მიტხრა, რომ ჩემი ნება იყო და არ მობრუნდიო.

ლირი

ჩემი ნება იყო?!

რაინდი

ხელმწიფეო, მე არ მესმის ეს რა ამბავია, მხოლოდ მე ვგონობ, რომ თქვენს დიდებულებას პატივისცემით აღარ ეპყრობიან. არც მოსამსახურეები, არც თვითონ მთავარი და არც თქვენი ქალი უწინდელე მოწიწებით აღარ იქცევიან.

ღირი

ჰმ, შენც მაგას ამბობ?!

რაინდი

მომიტევით, ხელმწიფეო ჩემო, თუ ამაში მე ვცდებოდე. მოვალეობა ჩემი არ მაძლევს ნებას დავდუმდე მაშინ, როდესაც მე ვხედავ, რომ ტქვენ უკადრისად გექცევიან!

ღირი

რასაც შენ ამბობ, ის მეც თვითონ შემინიშნავს. ამ უკანასკნელს ჟამს მეც ტვიტონ შევამცვნიე, რომ მე აქ ყურს აღარ მატხოვებენ, მაგრამ ეგ ცუდი მოქცევა ჩემდამი მათს ბოროტს განზრახვას კი არა, ჩემს საკუტარს იჭვენულებას შევწამე. მაინც და მაინც ვნახავ კიდევ რა იქნება. -ნეტა სად არის ჩემი მასხარა? ეს ორი დღეა, რაც ტვალიტ არ დამინახავს.

რაინდი

მას შემდეგ, რაც ჩვენი უმცროსი ბატონიშვილი საფრანგეთში წაბრძანდა, იგი მეტად დაღონებული და გულჩათუთტქვილია

ღირი

მაგას ნუგარ მომაგონებ..... ეგ მეც თვითონ შევნიშნე..... წადი და და უთხარი ჩემს ქალს ,რომ მე მასთან ლაპარაკი მსურს. ჩემს მასხარასაც დამიძახეთ(შემოდის ოსვალდი)ოჰ, ბატონს ჩემს გაუმარჯოს! ერთი აქეთ მობრძანდი, ერთი მიბრძანე, მე ვინა ვარ?

ოსვალდი

თქვენს ჩემის ქალბატონის მამა ხართ

ღირი

მამაო! მარტო მამა და სხვა არაფერი! აი, შე მურტალო! შე ძუკნა ძაღლო! შე ყურმოჭრილო მონავ! შე ქოფაკო!

ოსვალდი

უკაცრავოდ, მე არც ერთი ვარ, არც მეორე და არც მესამე

ღირი

სიტყვასაც მიბრუნებ მე? როგორ ბედავ მაგას შე წუწკო, წუწკის შვილო!

(ცემას დაუწყებს)

ოსვალდი

უკაცრავად, მე გასალახი კაცი არ გახლავართ.

კენტ

არც ფეხწამოსაკრავი ხარ, შე ნაბიჭვარო! წიხლით სათელო! შე ტაკიმასხარავ!

(ფეხს წამოსდებს და წააქცევს).

ღირი

მე, ჩემო ძამიავ, მადლობელი ვარ შენი. შენ მე დღეს კაი სამსახური გამიწიე და ამის შემდეგ მეყვარები.

კენტ

აბრძანდი და გაეთრიე! მე შენ გასწავლი სად როგორ უნდა მოიქცე. გაეთრიე-მეთქი, თუ არ გინდა ხელმეორედ გაიშხლართო. ეხლავ აქედან გაეთრიე! გადი მეთქი, თუ ჭკუა გაქვს! არც ეხლა გახვალ?

(კინწის კვრით გააგდებს ოსვალდს)

ღირი

მადლობელი ვარ, ჩემო მეგობარო! აი წინ გასაღები შენის ჯამაგირისა.

(აძლევს კენტს ფულსა. შემოდის ხუმარა)

ხუმარა

მეც არ ჩამოგრჩები უკან, მეც მივცემ წინ გასაღებს და მოჯამაგირედ დავიჭერ. აჰა ჩემი ჩაჩი.

(აძლევს კენტს ჩაჩსა).

ღირი

ოჰ, შენც მოხვედი, კუდიანო! როგორა ბრძანდები?

ხუმარა

რატომ არ ინებე ჩემი ჩაჩი?

კენტი

ჩაჩი რად მინდა?

ხუმარა

როგორ თუ რად გინდა? შენ ეგ დაგჭირდება ჯერ იმიტომ, რომ შენ იმას თავს ევლები, ვისაც ეხლა თავს ივლებენ და მეორე იმიტომ, რომ როცა ქარი ჰქრის, ზურგს არ მიაქცევ ხოლმე და პირდაპირ უდგეხარ, ხომ სურდო შეგეყრება. აი ჩემი ჩაჩი ამისათვის არის შენთვის საჭირო. დამიჯერე, წაილე_ მეთქი. აი, ხო ხედავ ამ ჩერჩეტას. ეს ის ბრძანდება, რომელმაც თავისი ორი ქალი გააგდო და მესამე კი დალოცა, თითონაც არ იცის როგორ. თუ ამის აყოლა და ხლება გინდა, უსათუოდ ჩემი ჩაჩი უნდა გეხუროს. აბა, შენ როგორღა ხარ, ჩემო ბიძია? აი ნეტაი ორი ქალი მყოლოდა და თანაც ორი ჩაჩი მქონოდა.

ღირი

მერე რად გინდოდა, შე კუდიანო?

ხუმარა

როგორ თუ რად მინდოდა? თუ ყოველს ჩემს ქონებას ქალებს მივცემდი, ჩემთვის ჩაჩებს მაინც დავირჩენდი. აი ერთი ხომ მაქვს, მოდი, თუ ღმერთი გრწამს, მეორე შენს ქალებს მოსთხოვე.

ღირი

შენ ეი, გამიფრთხილდი, თორემ ამ მათრახს ხედავ!

ხუმარა

ეგ არის და! სიმართლე ქოფაკი ძაღლია: იმას ცემატყეფით კარში გააგდებენ ხოლმე და თავმოწონებულს ფინიას კი ნებას მისცემენ, რომ ბუხრის წინ გაიშხლართოს და ინებვიროს.

ღირი

მოსწრებული, მაგრამ შხამიანი სიტყვაა!

ხუმარა

გინდა, ბიძია, ერთი კაი შაირი გასწავლო?

ლირი

აბა.

ხუმარა

ყური კარგად მათხოვე: რაც რამა გაქვს, სჯობია რომ იმას ჰფარვიდე,
რაც რამ იცი, სჯობს რომ იმას არ სთქმიდე.
გაცემასა ყველაფრისას არ ჰქმიდე,
ცხენზედ იჯდე და ფეხით არა ვლიდე.
რაც იცი, მასზედ მეტს ისწავლიდე,
არავის ენდო, ვიდრე არ გაიცვნიდე,
ლოთობას და ქალთ დევნას დაიშლიდე,
შინიღგანა კარში აღარ გახირდე.
მაშინ იქმნე მდიდართ თანასწორია,
როგორც სწორედ ოცი ათჯერ ორია!

ლირი

მაგ შაირში აზრი არ არის.

ხუმარა

როგორც მუქთის ვექილის სიტყვაში. რასა სწუხარ? ფასი ხომ არ გაგიღია? შენ ერთი ეს
მითხარი, ნათლია ჩემო, არაფერიდამ განა არა გამოვა რა?

ლირი

როგორ არა? არაფერიდამ გამოვა არაფერი

ხუმარა (კენტს)

ერთი, თუ ძმა ხარ, მაგას უთხარი, რომ მაგას

ლირი

მწარედ მომდო ამ გესლიანმა და უგესლო მასხარამ.

ხუმარა

მერე იცი გარჩევა გესლიანისა და უგესლო მასხარისა?

ლირი

არა, შენ გელი, მასწავლე.

ხუმარა

ის ბატონი, ვინც გირჩია
ქონების სულ გამოძება,
ჩემთან დადგეს, თუნდ შენ დადეგ,
ეგ ორივე ერთი იქნება.
მაშინ ორივე ის მასხარა.
უგესლო და გესლიანი
მე გაჩვენო: ერთი აგრე, (ლირზე უჩვენებს)
მეორე ჭრელ კაზიანი. (თავის-თავზედ უჩვენებს).

ლირი

მასხარასაც მემახი, შე ურცხო?

ხუმარა

მაგ სახელის გარდა, რაც დედის მუცლიდამ სახელი და ხარისხი დაგყვა, სულ სხვას
გაუბოძე და მა რაღა დაგიძახო?

კენტი

ხელმწიფეო, ეს სულელი მთლად სულელი არ ყოფილა.

ხუმარა

შენც არ მომიკვდე!.. მე რომ მთლად სულელი ვყოფილვითყავ, განა დიდი კაცნი მაგას
მიყაბულებენ? შენგან არ მიკვირს? თითონ რაღა ეშველებოდათ, რომ მთელი სულელობა
მე დამაჩემა... დიდკაცთა ოლები და ქალები ხომ სულ გაიჭაჭებოდნენ, რომ სულელობას
მარტო მე დავპატრონებოდი. აბა, ნათლიმ ერთი კვერცხი მომეცი და ორს გვირგვინს
მოგცემ.

ლირი

რა გვირგვინზედ ყბედობ?

ხუმარა

იმაზედ, ჩემო ბიძიავ, რომ შენგან ბოძებულს კვერცხის ნაჭუჭები მაინც შეგრჩება და
გვირგვინად მოიხმარებ, თორემ ამასწინად რომ შენი გვირგვინი შუაზედ გაჰყავ და სულ

ერთიანად შენს ქალებს გადააყლაპე, შენ რა გარგუნეს? ვაი შენ ჩემო თაო! მეფეს ვირი ზურგზედ აგკიდეს და ტალახში გაგაყვანინეს. არა, მაგ მოტვლეპილს კეფაში ტვინი არა გქონდა, რომ ოქროს გვირგვინი გადიგდე? მე მართალია მასხარა ვარ, მაგრამ ვინც ამ ჩემს თქმულს მართლად მასხარობაში ჩამომართმევს, აბა მათრახი იმას უნდა აი!

(მღერის)

წელს მასხარებს ლილახანა წაუხდათ,
მასხარობას ბრძანები გვეცილებიან,
ჭკვა რომ ძნელი მოსავლთელი გაუხდათ,
პამპულათ და მაიმუნათ ხდებიან.

ღირი

შენ როდის აქეთია შეეჩვიე სიმღერასა?

ხუმარა

მას აქედ, რაც შენი ქალები ბატონებათ გაიხადე, სკიპტრა და გვირგვინი ჩააბარა და შენი მეუფება დასთმე.

(მღერის)

მაშინ იმათ ატირებდა
უფარი სიხარული
და მე კი ამამღერებდა
მწუხარება დაფარული,
მისთვის რომ ბრძენს ჩვენსა მეფეს
ჭკუა-გონება აერია.
თვალ-ხუჭანის თამაშს მოჰყვა,
მასხარებში გაერია.

ნათლი! შენს მასხარას ერთი ოსტატი დაუჭირე, რომ ტყუილი ასწავლოს. მე დიდის ხალისით ვისწავლიდი ყოველ-გვარს სიცრუესა.

ღირი

თუ ტყუილს მოჰყვები, მათრახიც მოხვდება.

ხუმარა

მე მიკვირს ერთის სისხლისა და ხორცისა როგორა ხართ შენა და შენი ქალები. ისინი მართლის თქმისათვისა მცემენ და შენ კი ტყუილისათვის; ზოგჯერ ჩუმად ყოფნობისათვისაც კი მომხვდება ხოლმე. რო იტყვიან: „გავიქცევი - ქარიანო მქვიან,

დავდგები - ლაჯიანიო“, აი ეს არის აი! მასხარად ყოფნა სწორედ რომ სამაგლობაა, მაგრამ მაინც შენს ყოფაზედ არ გავცლი. შენს ჭკვას გვერდები იმოდენად ჩამოათალე ორივე მხრივ, რომ შუაში აღარა დაინარჩუნე რა. აგერ გაიხედე, შენგან ჩამონათალი ნაფოტიც მოდის.

(შემოდის გონერილა)

ლირი

ოჰ, ასულო ჩემო, რატომ აგრე წარბი შეგიკრავს? ამ უკანასკნელს დროს მგონი შენ როგორღაც ავ გუნებაზედა ხარ.

ხუმარა

ეჰე, დაგადგა სუსხი თუ არა?.. დრო იყო, ჩემო ძამიავ, როცა შენ ყურსაც არ იბერტყავდი, ავ-გუნებად ბრძანდება ეს ქალბატონი, თუ კარგ-გუნებადა. მაშინ შენ კაცად-კაცი იყავ და ეხლა კი არც გუდაფშუტა ხარ. ეხლა შენ მეც კი გჯობივარ, მე მასხარა მაინც ვარ და შენ ეგეც არა ხარ. - ეხლა კი დროა ხმა გავიკმინდო. (გონერილა) თუმცა შენ არაფერს მეუბნები, მაგრამ სახეზედ კი გატყობ, რომ ჩემი დაჩუმება ძალიან გულით გინდა. დავჩუმდები, ბატონო, დავჩუმდები; აი მმ...მმ...

ვინც სხვას მისცა თვისი საზრდო, ქონება,
ყველას ჩხირად თვალში გაეწონება!

(უჩვენებს ლირზედ)

აი, ბატონებო, თუ გინდათ, ცარიელი ცერცვის ჩენჩო ეს არის, აი!

გონერილა

არამც თუ ეს თავგასული სულელი ღლაპი,
არამც თქვენი გარყვნილი და ურცხვი ამაღაც
თავსაცილობენ, ქიშპობენ და ჭირვეულობენ,
აურზაურად ყოველს ჩვენგანს ეკიდებიან.
მათს ურცხვად ქცევას, შფოთს და ჩხუბსა ჩვენ ვაღარ ვუძლებთ.
მე ვგონებდი, რომ როცა ამას თქვენ შეიტყობდით,
გაუწყრებოდით და მოსპობდით ამით ყოველსა,
მაგრამ თქვენ თვითონ თქვენის სიტყვით და თქვენის ქცევით
ცხადად გვამცნებთ, რომ ხელს აფარებთ მათს სამაგლობას
და მით აქეზებთ თავადებულთ თქვენთა მხლებელთა.
თუ ყოფაქცევა ესე მათი კვლავ განგრძელდება
და რისხვა თქვენი ძირიანად მას აღმოჰკვეთს,
მაშინ ჩვენ ვიხმართ ჩვენსა ღონეს აწ დაძინებულს.
ეს სათაკილო ქცევა მათი თქვენც შეურაცხგოფთ
ამ ჩვენს კეთილად განწყობილსა სახელმწიფოში

და ამით უფრო საჭიროა მივიღოთ ზომა
ასე სასტიკი, რომ შემდეგში ეგ აღარ იყოს.

ხუმარა

ვერ გეჭაშნიკა, განა, ნათლია ჩემო?

ჩიტსა, გუგულის მზრდელსაო,

გუგული თავს მოკვნიტსაო.

სანთელი რომ გარეთ გაიტანე, არ იცოდი, რომ ბნელაში დავრჩებოდით.

ღირი

ნუ თუ შენ ჩემი შვილი ხარ?

გონერილა

კარგი, კმარა, ბატონო! სასურველია, რომ კვლავ იმ მაღალს მსჯელობაზედ დადგეთ,
რომელიც თქვენ ეგრე უხვად მონიჭებული გქონდათ და თავი დაანებოთ იმისთანა
უცნაურს ქცევას, რომელიც თქვენ აღარ შეგფერით, რადგანაც თქვენ ის აღარა ხართ, რაც
უწინ იყავით.

ხუმარა

მიგიხვდა ვირი თუ არა: მუხას ვაშლი არ ასხიაო? -ყოჩად, გოგრავე! მაგისტვის მიყვარხარ,
აი!

ღირი

ნუ თუ აქ მე აღარავინა მცნობს?... არა, მე ღირი არა ვარ? ღირი ასე არ დადის? ასე არ
ლაპარაკობს? რას აუბმია იმისთვის თვალეები? გონება გაფთხოვია, თუ ცნობა მიხდია?
სძინავს, თუ ღვიძავს? არ, აქ სხვა რამ უნდა იყოს. ერთი მითხარით მე ვინა ვარ? ღირის
აჩრდილი?!* მე ვხედავ, რომ ყოველივე ჩემთან არის: ძლიერება, ჭკუა, გონება, მაგრამ
იმას კი ვერა ვხედავ, რომ მე ქალიშვილები მყავს.

ხუმარა

შენც ვერც იმას ხედავ, ძმობილო, რომ იმათ მშობელი მამა ყურმოჭრილყმათ გაიხადეს.

ღირი

თქვენი სახელი, მშვენიერო მანდილოსანო?

გონერილა

კმარა, ბატონო, თავსაცილი თქვენი ამგვარი
ჩამოჰგავს თქვენსა ახირებულს გარეწრობასა,
დროა, ბატონო, ჩემი სიტყვა სწორედ ასწონოთ
და ვით თქვენს ხანსა შეჰფეროდეს, ისე მოიქცეთ.
თქვენდა მხლებელად დაგიგდიათ ასი რაინდი,
რომელთ ურცხვობამ, მეძაობამ, უწესობამ
პალატნი ჩვენნი შებილწა და გააბინძურა
და გარყვნილობის ქარვასლათა გარდააქცია.
მათის მრუმობ, ბინძურობით სასახლე ჩვენი
უფრო ემზგავსის ყავახანას და საროსკისოს,
ვიდრე კეთილად განწყობილსა სამეფო პალატს.
რომ თვით არ შერცხვეთ, მათ სასტიკად მოჰყრობა უნდა.
თუმცა უთქვენოდ მეც შემემლო, მაგრამ თქვენვე გთხოვთ,
რომ ცოტაოდნად შეამციროთ ამაღა თქვენი
და იახლოთ თან იმათგანი მარტო ისეთნი,
რომელნიც თქვენთან წლოვანებით სწორნი არიან
და რომელთაც ძალუმსთ თქვენი ცნიბაც და თვის თავისაც.

ღირი

ჰოი, წყვდიადო ჯოჯოხეთო და ტარტაროზნო!..
ჩქარა ცხენები!.. მიხმეთ აქა მხლებელნი ჩემნი!..
ჩემის აქ ყოფნით არ შეგზარავ, შე ავო სულო!
მე მოგშორდები! ერთი ქალი კვლავ დამრჩენია.

გონერია

თქვენ ჩემთა მხლებელთ მილახავთ მე, და თქვენი ხროვა
უკეთესთ ჩემთა მსახურთ თვისდა მონათ იხდიან.

(შემოდის ალბანი)

ღირი

ვაი მას ვინცა გვიან შევა სინანულშია! (ალბანს)
ოჰ, თქვენც მობრძანდით!.. თანაუგრძნობთ ამ თქვენს მეუღლეს?
მითხარით რაღა! - მომიძაადეთ სწრაფად ცხენები! -
უმაღურებავ, შე გულქვაო შავო სატანავ!
როს შვილის გულში ჩაისახვი, შენ შეიქმნები
გველეშაპისა სახეზედაც უფრო საზოზღარი!

ალბანი

რამ აღგაშფოთათ, ხელმწიფეო, გთხოვთ, რომ მიბრძანოთ.

ლირი (გონერილას)

სტყუი, მიჰქარავ, სულდაბალო, სისხლმსმელო სვავო!
მე მახლავან სულ დარჩეულნო დარბაისლნი.
მათ კარგად ესმით თვისი ვალი, პატიოსნება,
არ შეირცხვენენ კეთილშობილს სახელსა თვისსა.
მცირედი იგი შეცოდება კორდელიასი
ვით მეჩვენა მე ესდენ დიდად, ესდენ საზაროდ!
ვით დაარღვია მან სიცოცხლის ჩემისა წყობა!
ვით ამოაფრთხო თვის ბუდიდან მიდრეკილება
მამაშვილური, ბუნებრივი ჩემი მისდამი!
ვით ამოსწოვა სიყვარული ჩემის გულიდამ
და მის მაგიერ ჩამაწვეთა ზაფრა-ნალველა!

(თავში ხელს ირტყამს)

ვაი ლირ! ლირ! ირ! ურაკუნე ეხლა იმ კარსა,
რომლიდამაც შენ გამოდევნე გონება შენი
და უჭკუობა შიგ შეუშვი! - წავიდეთ ჩემნო!

ალბანი

მე უბრალო ვარ და არ ვუწყი, ვინ გაწყინათ თქვენ.

ლირი

ეგ შესაძლოა! - მაშ მისმინე, ჰოი ბუნებავ,
შენ, კეთილმყოფო ჩემო ღმერთავ, გამიგონე მე!
თუ ამ აფთარსა განუჩინე შენ შვილოსნობა,
გააუქმე ეგ განაჩენი და უარჰყავი.
გაუწყალე და გაუცოფე მუცელში თესლი,
დასწვი, დასდაგე, დაუხრაკე საშოთა ძარღვნი,
რომ თავის დღეში ბიჭიერის მის სხეულისგან
არ იშვას ბავშვი მის ნუგეშად, სასიხარულოდ!
მხოლოდ თუ მისთვის შვილის ყოლა ბედს განუგია,
მიეცეს შვილი ბალღამით და შხამით შეთხზნილი.
დაუშაშრს მან თავის დედას გულმკერდი, სახე,
ატროს ისე, რომ ცხარე ცრემლთ მწვავმა დენამა
ჩაუთხაროს და ჩაუღრუტნოს სერ-სერად დაწვნი!
მშობლიურს მისსა ყოველს ალერსს, ყოველსა ამაგსა
ის თაკილობდეს, ზიზღობდეს და შეურაცხოფდეს!
დეე, ჰსცნოს მაგან შვილებისა უმადურება,

რაოდენადაც გველის კბილზედ უფრო ბასრია!
შორს, შორს აქედგან! ფეხი ჩვენი აქ აღარ იყოს!

(გადის)

ალბანი

ჰოი, მაღალნო ღმერთნო ჩემნო, რას ნიშნავს ესა?

გონერილა

რაზედა სწუხხარ? თავს რად იტკენ ტყუილ-უბრალოდ?
თავი ანებე, იშმაგოს მან ვიდრე მოსწყინდეს.

(ღირი დაბრუნდება)

ღირი

როგორ! შუაზედ გაუყვიათ ჩემთ მხლებელთ რიცხვი!
ორმოცდაათი კაცი ჩემი დაუთხოვნიათ!

ალბანი

რა ამბავია? გთხოვთ მიბრძანოთ, ჩემო ბატონო.

ღირი

რაც ამბავია გეტყვი მე შენ. სიკვდილ-სიცოცხლე! -
ოჰ, შე არწივო! მრცხვენის, მრცხვენის, რომ შენ შესძელი
ძალ-გულის ჩემის ესდენ რყევა, დაძაბუნება,
რომ თვალთა ჩემთა წამოღვარნეს შენს წინა ცრემლნი,
თითქოს ღირს იყო, შე უღირსო, ჩემის ცრემლისა!
შეგმუსროს მეხმა, შეგსვას, შეგნთქას ნისლმა, ბურუსმა!
მამისა წყევლამ დაგშალოს შენ და ყველა მარღვნი
უკურნალისა იარითა დაგიწყლულოს შენ!
თქვენ, ჩემნო თვალნო უძლურნო და მიბერებულნო!
ნულარა სტირით, თვარემ ხელით ჩემი აღმოგთხრით,
გაგსრესთ და თქვენგან ნაწურის წყლით მიწას მოვალბობ.
ესეა საქმე!.. ესეც ვნახე!.. მაშ ეგრე იყოს!..
მე ერთი შვილი კიდევა მყავს! ის კეთილია,
მამებელი, მოთავაზე, მოსიყვარულე.
მან რომ შეიტყოს უღმობელი ეს შენი ქცევა,
მაგ ცოფით სავსეს მგლურსა დინგსა ბრჭყალით დაგიხოკს.
მე დავიბრუნებ ისევ იმა ჩემს მეუფევას,

რომელ გგონია საბოლოოდ ჩემგან თმობილი.
მე შენ გაჩვენებ, დაგიმტკიცებ ამ ჩემს მუქარას.

(გადიან ლირი, კენტი და ამაღა)

გონერილა

აი, ხომ შენის თვალით ნახე, რასაცა ჰსჩადის?

ალბანი

თუმცა შენდამი, გონერილავ, დიდს სიყვარულს ვგრძნობ,
მაგრამ არ ძალმიძს ამ საქმეში მე შენ მოგკერძო.

გონერილა

გთხოვთ დაგვეხსნათ და დაგვაცალოთ. - ეი, ოსვალდო!

(ხუმარას)

შე მასხარავ და ვირეშმაკავ, გაჰყევ ბატონს!

ხუმარა

ბიძია, აი, ბიძია ლირო! შენს ხუმარასაც აღარ უცდი? რაო, თან აღარა მიგყევარ?
ვინც ცბიერსა მეღას,
შვილს ამის მგზავსს ყველასა
ერთად შეჰკრავს, შებოჭავს
და გაუგლის კარგად თავს,
ჩემს ჩაჩს დავხურავ თავზედ,
და მე წავალ ჩემს გზაზედ.

(გადის)

გონერილა

ასი რაინდი!.. ლაშქარია, ხუმრობა არის!..
მას თავისი საქმე ურიგოდ არ დაუჭერია.
კარგს არ ვიზამდით ასის კაცის ნება მიგვეცა,
რომ როცა თავში ფიქრი რამე მოუვიდოდა
ან შეგვასმენდა ვინმე ბეზლით, ცილის წამებით,
ან ყურში რასმეს ჩვენზედ ავსა წასჩურჩულებდა,
ან თვით მოსვლოდა უმიზეზო ჟინი და ბრაზი,

ექირვეულნი და მუქართ თავი წაელო.
ასის კაცისა იარაღით გაზვიადებულს
სიცოცხლე ჩვენი სრულად ხელში ეჭირებოდა!..
ოსვალდ, არ გესმის?

ალბანი

მეტისმეტი შიშია ეგე.

გონერილა

მეტს დანდობაზედ ფრთხილი შიში უმჯობესია.
ჯერ უნდა კაცმა განსაცდელი უკუირიდოს
და მერე მხოლოდ განუტევოს გულიდგან შიში.
რა ზნისაც არის კარგად ვიცნობ მე მამა ჩემსა...
რაც ჩაიღინა ყველაფერი ჩემს დას მივწერე
და ვაცნობე მე ყველა იგი, რაც თავს არ მოდის.
იმასაც ვნახავთ მას ჩემი და ვით მოექცევა,
ვით შეუნახავს ასსა რაინდს? - ოსვალდ, არ გესმის?

(შემოდის ოსვალდი)

წიგნი მზად არის ჩემს დასთანა?

ოსვალდი

დიაღ, ბატონო,

გონერილა

იახელ ვინმე თან და ეხლავ გზას შეუდექი.
უამზე ჩემს დას ყველა იგი, რის შიშიცა მაქვს
და შენც შენი რამ საბუთები ზედ დაუმატე.
მარჯვედ იარე, რომ მარჯვედვე უკან დაბრუნდე.

(ოსვალდი გადის)

დამიჯერე მე, ჩემო ქმარო, ეგრე არ ვარგა:
თუმცა ეგ შენი ღმობიერი გულკეთილობა
და უბოროტო საქციელი არ დაიდრახვის,
მაგრამ მაინც კი, მომიტევე, მე უნდა გითხრა,
რომ შენ გაკლია ცოტაოდნად შორსმხედველობა.
მაგ ნაკლისათვის შენ უფრორე საკიცხავი ხარ,
ვიდრე საქები შენის მავნე გულჩვილობისთვის.

ალბანი

რამოდენადაც შენ შორს ხედავ, მე ეგ არ ვიცი.
ეს კია: ხშირად ბევრის ნდბით ცოტასაც ვკარგავთ.

გონერილა

მაშ შენის სიტყვით:

ალბანი

კარგი, კმარა, ბოლოსაც ვნახავთ.

(გადიან).

სურათი V

ალბანის სახლის ეზო

(შემოდინან ლირი, კენტი და ხუმარა)

ლირი

შენ წინ წადი და ეს წერილები გლოსტერს ჩააბარე. ნურაფერს ნუ გაუხსენებ ჩემს ქალს, რაც იცი. თუ წერილის წაკითხვის შემდეგ შენ გკითხოს რამე, მხოლოდ მაშინ კი მიეცი პასუხი. ძალიან აუჩქარე, თვარემ მე წინ მიგისწრობ.

კენტი

ვიდრე ამ წერილებს არ ჩავაბარებ, თვალსაც არ მოვხუჭავ, ხელმწიფეო ჩემო.

ხუმარა

კაცის ტვინი რომ ფეხის ქუსლებში იყოს, ნეტა ვიცოდე არ გაილახებოდი?

ხუმარა

მაშ მომილოცავს ჩემო კარგო?

ხუმარა

მაშ მომილოცავს, შენი ტვინი გაცვეთილს ქალამანში აღარ მოექცევა.

ღირი

ჰა, ჰა,ჰა!

ხუმარა

შენ ეგრე იცინე და მე ეს უღვაში მომპარსე, თუ შენი მეორე ქალი პირველისავით კარგად არ მოგეცეს. თუმცა ის ამას ისე ჰგავს, როგორც მაჟალო - ვაშლსა, მაგრამ მაინც სათქმელი უნდა ითქვას.

ღირი

რა სათქმელი უნდა ითქვას, შე გაქნილო?

ხუმარა

ისა, რომ ორივე ერთნაირი მაჟალოები არიან... ერთი ეს მითხარ, ზიძია, ცხვირი შუა პირის სახეზედ რად არის?

ღირი

არ ვიცი

ხუმარა

არ იცი, სადაფი სადაფს როგორ იკეთებს?

ღირი

არ ვიცი.

ხუმარა

არც მე ვიცი. ეს კი ვიცი, რისთვისაც იკეთებს.

ღირი

რისთვის?

ხუმარა

მისთვის, რომ თავი შიგ შეაფაროს და არა იმისთვის, რომ ის თავის ქალებს მიუბოძოს და თითონ კი თავშეუფარებელი დარჩეს.

ღირი

ბუნებას ჩემსას მე თვითონ ვგმობ და დავივიწყებ!.. მერე ვინა?.. ასეთი კეთილი მამა!..
მზად არიან ცხენები?

ხუმარა

შენი ვირები წავიდნენ ცხენების მოსაყვანად. - ერთი ეს მითხარ, ცაზედ როცა შვიდი
ვარსკვლავია, შვიდი რად არის?

ღირი

იმიტომ, რომ რვა არ არის.

ხუმარა

ეგ კარგი მოგივიდა. შენ კარგ მასხარად გამოდგებოდი.

ღირი

ძალით უნდა უკან დაბრუნება, ძალით!.. ჰოი, შე საზარო უმადურებავ!..

ხუმარა

ბიძია, იცი, რას გეტყვი? შენ რომ ჩემი მასხარა ყოფილიყავ, ერთ ლაზათიანად
მიგტყებდი, რომ ეგრე უდრო-უდროდ დაჰბერდი.

ღირი

როგორ თუ უდრო-უდროდ.

ხუმარა

ისე რომ ჯერ ჭკუა უნდა გესწავლა და მერე დაბერებულობიყავ.

ღირი

მადლო ზეცისავ, მომეც, მომეც მე მოთმინება! ტვინს ნუ შემირყევ, დამიფარე ჭკვიდამ
შემლისგან! ჭკვისა დაკარგვა მამრწუნებს მე.

(შემოდის რაინდი)

რაო? ცხენები მზად არიან თუ?

რაინდი

მზად გახლავან, ჩემო ხელმწიფევ.

ღირი

წამო, შვილო, წავიდეთ.

(გადიან)

მოქმედება მეორე

სურათი I

გრაფის გლოსტერის ციხე-დარბაზის ეზო

(ედმუნდი და კურანი შემოდიან და ერთმანეთს შეხვდებიან)

ედმუნდი

კურანს გაუმარჯოს.

კურანი

ღმერთმა გაგიმარჯოს, ბატონო. _ ეს ეს არის ეხლა მამათქვენს ვახლდიდა მოვახსენე, რომ მთავარი კორნვალი და მეუღლე მისი რეგანა ამაღამ აქ მოზრმანდებიან.

ედმუნი

ნეტა მიზეზი რა უნდა იყოს?

კურანი

არ ვიცი, თქვენმა მზემ._თქვენ, რასაკვირველია, ეს უკანასკნელი ამბავი გაგონილი გექნებათ. მე იმ ამბავზედ მოგახსენებთ, რომელზედაც ჯერ მხოლოდ ხმადაბლა ლაპარაკობენ. მართლადა ეს ისეთი ამბავია, რომ ჯერ მარტო ყურში თუ ითქმის.

ედმუნდი

მე არა გამიგონიარა. მიაბზე თუ გიყვარდე.

კურანი

მაშ იმისთანა რამ არა გაგიგონიათ რა, რომ ვითომც კორნვალი და ალბანი ერთმანეთში ომს აპირებენ?

ედმუნდი

ერთი სიტყვაც არ გამოგონია.

კურანი

მაშ მალე გაიგებთ. მშვიდობით ბრძანდებოდეთ.

(გადის)

ედმუნდი

კორნეალი მოვა აქ ამქლამ... ეს კარგი არის!
ჩემს საქმეს თითქმის თავისთავად ხელი ეწყო...
მამაჩემმაცა ბრძანა ჩემის ძმისა დაჭერა...
სხვა რაღა მინდა?... მარტო ის, რომ მეც ხელი გაემრა
და არ დავყოფიდე, როცა ბედი ამ როგად მშველის.
ყური მომიგდე, ედგარ!... ერთი აქ ძირს ჩამოდი!...
გამიგონე და!.. ჩამო-მეთქი, სათქმელი რამ მაქვს.

(შემოვა ედგარი)

წადი აქედგან, მამაჩვენი ყველგან დაგეძებს;
კიდევ უამბეს, სადაც იყავ შენ დამალული...
ვიდრე ღამეა მე შენ გირჩევ რომ გაიპარო.
ერთი დაფიქრდი, - კორნვალზედა წინააღმდეგი,
ან ძვირი რამე ხომ არსად არ წამოგცდენია?
ის და რეგანა ამაღამ აქ მოისწრაფიან...
ანუ იქნება სადმე ვინმეს შენ გაუმჟღავნე,
რომ ის ალბანის წინააღმდეგ ომსა აპირებს?!

ედგარი

გეფიცები რომ არსად სიტყვაც არ წამცდენია.

ედმუნდი

აგერა მამაც!... რომ შენს მომხრეთ მე არ ვეგონო,
მე შენზედ განგებ, - არ გეწყინოს, - ხმაღს ამოვიწვდენ
და შენც ხმაღ და ხმაღ დამიდეგი, თითქოს მიგერებ.
ვითომ მექცევი, უკუ წადეგ (ხმამაღლა) დამნებდი, ძმაო!..
მამას იახელ... მომინათეთ! ჩქარა სანთელი!..(ხმადაბლა)
გამექცა ედგარ! (ხმამაღლა) მომინათეთ! (ხმადაბლა)
გასწი, მშვიდობით!..

(ედგარი გადის)

ცოტა რამ სისხლი რომ მდიოდეს, დამიჯერებენ,
რომ თავდადებით და მედგრადა მე მიბრძოლია.

(ხელს იკაწრავს)

ბევრჯერ მინახავს ლოთი ბიჭი, რომ უფრო მეტად
ცუდ-უბრალოზედ სალადობოდ ხელი ეკაწროს. (ხმამაღლა)
მამავ, მიშველე! დადეგ! დადეგ! არავინ მშველის?

(შემოდინან გლოსტერი და მოსამსახურეები, რომელთაც ხელში მამხალეები უჭირავთ).

გლოსტერი

რა იქმნა, ედმუნდ, ის ფლიდი და ის ავაზაკი?

ედმუნდი

ეხლა აქ იყო ამ ბნელაში ხმალ ამოწვდილი
და მთვარეს რაღაც ჯადოქრობით იგი იწვევდა
შესაწევნელად და მეოხედ.

გლოსტერი

ეხლა რა იქმნა?

ედმუნდი

აი ბატონო , სისხლიცა მდის...

გლოსტერი

რა იქმნა-მეთქი
ის ავაზაკი?

ედმუნდი

აი აქედ გაიქცა იგი.
როცა ვერას გზით...

გლოსტერი

დამიჭირეთ ის დაწყევლილი!..
გზა შეუკარით! - (ერთი მსახური გადის) რა ვერას გზით, -

რა უნდა გეთქვა?

ედმუნდი

როს თქვენს სიკვდილზედ ვერას გზით ვერ დამიყოლია,
მე ვუპასუხე, რომ ღმერთნი სისხლის მზღვეველნი
მთელს თვისს რისხვასა მიაქცევენ მამისა მკვლელსა;
რომ ღვთიურია მამა შვილთა შორის კავშირი...
და რა ბოლოს ჰსცნო, რომ მე მედგრად წინააღმდეგე
მისსა განზრახვას ბუნებისა შემარყეველსა, -
იგი გააფრდა და იშვიშვლა მყის ხმალი თვისი,
შემომიტივა გაცოფებით უიარაღოს
და ხელში დამჭრა. მაგრამ როცა მე იმან მნახა
მისისა ქცევით საშინელის რისხვით ანთებულ
და გამზადებულ სიმართლისთვის თავდასადებად, -
ანუ იქმნება შეუშინდა ჩემს ხმაურობას, -
მაშინვე გაფთხა და გაიქცა.

გლოსტერი

დეე გაიქცეს!

ჩვენს ადგილებში ოგი ვერსად დაგვემალება...
და თუ მას სადმე მოასწრებენ, მაშინ გათავდა!...
აქ მობრძანდება ამაღამ ჩვენი მთავარი,
მე მის მწყალობს, ყოველს ფერში მე ნებას დამრთავს...
მე მის სახელით საქვეყნოდა გამოვაცხადებ,
რომ ვინც იმ მამის მგმობელს პირუტყვს სადმე გვიპოვის
და ხელში მეგვცემს დასასჯელად,-დავაჯილდოებთ
და ვინც დამალავს,-მას სიცოცხლე თვით მოესპობა.

ედმუნდი

მე ჩემი ვქენი და ვეცადე რომ უარეყო
და დაეშალა საშინელი თვისი განზრახვა,
მაგრამ არ იქმნა!.. იგი მტკიცედ იდგა მასზედა.
მაშინ მუქარით მა ვუთხარი,-გაგამხელ-მეთქი.
მან მიპასუხა: „შე ბოგანავ, შე ნაბიჭვარო!..
ნუ თუ გგონია შენ რამე ჩემგან
მაგ ერთგულობით, სიმართლით და პატიოსნებით?!
როცა მე და შენ პირის პირად დაგვაყენებენ,
მე უარვეყოფ ყოველს ფერსა, თუნდ რომ წერილი,-
რომელიც მეო შენ მოგწერე,-წამომიყენო.
მეო ყოველფერს შენ თვითონვე გადმოგაბრალე,

ვიტყვიო, რომ შენ მიბირებდი, მითათბირებდი
მამისა ჩემის განდგომის და ღალატისათვის;
თვით შენ გაგხდიო მამის მტრად და მამის მგმობელად.
ნუთუო ეგრედ სულელია ესე ქვეყანა,
რომ ყველა ესე შენს სიხარბეს არ ნიაღწიოს?!
ვინ არ ირწმენსო, რომ თვით შენ მე გადმომემტერე
მხოლოდ იმისთვის, რომ სიკვდილი ჩემი შენ გინდა,
რათა ჩემს შემდეგ მემკვიდრეობა უცილოდ დაგრჩეს?!
ვინ არ ირწმენსო, რომ სიხარბეს, შურიანობას
შენ უცდენიხარ წაუღიხარ ამ შემთხვევაში?!“

გლოსტერი

გაჯიქებული და გულმრუდე ის ავაზაკი!..
თავის საკუთარს წერილსაცა განა უარყოფს?!-
არა, არ არის იგი ჩემი სისხლი და ხორცი!
(საყვირის ხმა მოისმის)
სუ!.. საყვირის ხმა!.. მობრძანდება ჩვენი მთავარიც!..
ნეტა რა უნდა იყოს იმის მოსვლის მიზეზი...
ყოველგან გზებსა ხმელეთისას თუ ზღვის პირისას
მე მას შევუკრავ,- სად წამივა იგი პირშავი...
და თვით მთავარიც მე ამაში ხელს მომიმართავს.
საცა მივსწვდები, იმის სახეს ყველგან გავგზავნი,
რომ ყველამ,- ვისაც შეხვდეს იგი,- მაშინვე იცნოს.
მერე შენც, ჩემო ნამდვილო და ერთგულო შვილო,
მოგიხერხებ რომ ჩემს სიმდიდრეს დაგაპატრონო.

(შემოდინ კორნვლი, რეგანი და თანამხლებელნი).

კორნვალი

ჩემო ერთგულო მეგობარო, რა დაგმართვიათ?
შემოვდგი ფეხი თუ არ, მყისვე მე დამახვედრეს
გასაოცარი რამ ამბავი.-რაო? რა მოხდა?

რეგანა

თუ ეგ გამარლდა, ყოველგვარი ტანჯვა, სასჯელი
ცოტა იქმნება იმ საზარელ მგმობელისათვის.
საშინელი რამ ამბავია!-თქვენ ვიჩლა სუფევთ

გლოსტერი

ოჰ, დედოფალო, გული ჩემი დაბერებული

განგამირულია და მკვდარია ამ გვარის ამბით.

რეგანა

ნუთუ ის, ვისაც ნათელი ჰსცხო მამამან ჩემმან,
ვისაც უწოდა მან სახელი, - თქვენ გადაგიდგათ?
ნუთუ ედგარი, თქვენი შვილი მას გაბედავდა,
რომე სიკვდილი თქვენი იმას გულს განეზრახოს?

გლოსტერი

ოფ, დედოფალო, დედოფალო! მეც თვითონ მრცხვენის,
მაგრამ არ ვიცი, სად გავექცე ამა სირცხვილსა!..

რეგანა

ხომ არ უვლია იმ ვერაგთა მხლებელთა თანა,
რომელიც ახლავს მამა ჩემსა ამაღათ თვისად?

გლოსტერი

რა მოგახსენოთ. - ოჰ, რა ცოდვა გარდამეკიდა!..

ედმუნდი

დიაღ, ბატონო, - იგი მათთან ხშირად ყოფილა.

რეგანა

მაშ რაღად გიკვირსთ, რომ ბოროტი მას განუზრახავს?
ის მათგან არის უსათუოდ წაქეზებული
ამა მოხუცის მოსაკლავად, რათა მის შემდეგ
ხელი ჩაჰკიდონ მის ქონებას და სრულ გაჰფლანგონ. -
მე ამ საღამოს ჩემის დისგან წიგნი მივიღე,
მწერს მამისჩემის ამაღისას ისეთსა ქცევას,
ვერაგობას და ამბოხებას, როცა მოვლენ,
აღარ დავხვდები მე ჩემს სახლში.

კორნეალი

არც მე დავხვდები.
მომხსენდა, ედმუნდ, რომ ვითომც შენ მამიშენისთვის
მამაშვილური სამსახური გაგიწევია.

ედმუნდი

რაც ვალად მედო, მე იგი ვქმენ, ბატონო ჩემო.

გლოსტერი

როცა ამან ჰსცნო მის ბოროტი განზრახულება
და შესაყრობად მიიზიდა, - დაიჭრა კიდეც.
აი თვით თქვენმა ბედნიერმა თვალმა იხილოს.

კორნეალი

მერე მდევარი გაუსიეთ?

გლოსტერი

დიაღ ბატონო!

კორნეალი

ოღონდ შეიპყრან,-და ჩვენ ასეთს საქმეს დავმართებთ,
რომ მის მზაკვრობამ აღარავინ არ არ შეაშინოს...
თქვენც თქვენი ჰქმენით,-რაიც გსურდეთ,-ჩემის სახელით,
და შენ კი, ედმუნდ, მამისადმი მორჩილებისთვის
და სიმტკიცისთვის, რაიც შენ დღეს გამოაჩინე,
თან გაიხლებთ ჩვენ. ჩვენთვის მეტად საჭირო არის
შენებრ მტკიცე და პატიოსნის გულის მექონი
და ამისთვისაც მიმყევხარ შენ.

ედმუნდი

ხელმწიფევ ჩემო!
რაც შემეძლება, მე თავს დავსდებ თქვენს სამსახურზედ.

გლოსტერი

მისდა მაგიერ მადლობასა მე მოგახსენებთ.

კორნეალი

მგონი ვერ მიხვდით, რა მიზეზით დღეს გეწვივენით...

რეგანა

ასე უდროოდ, ამ საშინელს ბნელა ღამეში.

მძიმე მიზეზმა გვაიძულა ჩვენ აქ მოსვლადა
და გაგვიხადა საჭიროდა ჩვენ რჩევა თქვენი.
მამაჩემი და ჩემი დაი-ორივე მწერენ,
რომ ერთმანეთში უთანხმოება ჩამოვარდნიათ-
და ვირჩივე მათ ვუპასუხო თქვენის სახლიდგან.
მათნი შიკრიკნიც აქ ელიან ჩვენგან პასუხსა.
დიდიხნის ჩვენო მეგობარო კეთილო გლოსტერ!
ცოტას ხანს გულით გადიყარეთ ეგ მწუხარება
და თქვენს საჭიროს რჩევას ჩვენთვის ნუ დაიშურებთ:
გვირჩიეთ რამე ამ სასწრაფო, მძიმე საქმეში.

გლოსტერი

მზადა ვარ თქვენის, დედოფალო, სამსახურისთვის
და სიხარულით მოვეგები თქვენს მობრძანებას.

(გადიან ყველანი)